ВҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№139 (5031) Среда Июлиин 10 1946 он

Сэн 20 мүнгэн

Һү бэлэдхэл болбол гүрэнэй шухала кампани мүн. Һү тушаалгын түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ гээшэ бүхы колхозууд, туһалбариин ажахынууд, колхознигууд, хүдэлмэришэд, албахаагшад ба үмсын ажалтанай мүнөөдэрэй арюун уялга болоно.

ГҮРЭНДЭ ҺҮ БА ТОҺО ТУШААЛГЫН ГЭЭГДЭЛЫЕ ДАРЫ УСАДХАХА

1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб соо хараалагдаһан агууехэ программа болбол арад зоной материальна ба культурна хэмжээе нилээдгүй дээшэлүүлхээр, ажалшадай эдеэ-хоол улам саашадань һайжаруулхаар хараална. Энэ хадаа орон соогоо малажалай продуктнуудые, түрүүшын ээлжээндэ өөхэ тоһоной зүйл элбэгжүүлхэ эрилтэ хэнэ.

Энэ зорилготой зохилдуулан Союзна Правительство болбол орон соогоо малай тоһо болбосоруулжа гаргаха ба һү бэлэдхэхэ ябадалые ехэдхэхэ тушаа хэдэн олон бодото хэмжээ-ябуулгануудые зохёон байгуулаа. Мүнөө жэлдэ колхозууд болон колхознигуудтай, хүдөө нютагуудта ажаһуудаг хүдэлмэришэд ба албахаагшадтай хамта гүрэнэй, кооперативна болон ажахын организацинуудай туһалбариин ажахынууд, түмэрзамай транспортын хүдэлмэришэд ба албахаагшад, мүн городууд ба хүдэлмэришэдэй поселогуудаар ажаһуудаг аад эбэртэ томо малтай айлнууд уялгата ёһоор һү тушаалгада хабаадуулагдаха болоно. Гүрэндэ тушаагдаха һү ба тоһоной үнэ сэнгынь дээшэлүүлэгдэбэ. Түсэбһөө гадуур тушаагдаһан һүнэй үнэ сэн хоёр дахин дээшэлээ. Һү тушаалгын орондо тоһо оруулжа болоно. Һү тушаагшад машиндагдаһан һүеэ гэдэргэнь бусаан абаха эрхэтэй байна. Тоһоной заводууд ба сепараторна пунктнууд олошорбо.

Гүрэндэ һү тушааха уялгануудые дүүргэхэ хэрэг колхоз бүхэнэй, колхозно айл бүхэнэй, бүхы колхознигуудай, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай эгээн түрүүшын арюун нангин уялгань мүн.

Городуудай ба ажаүйлэдбэриин центрнүүдэй арад зониие өөхэ тоһоной продуктаар хангаха хэрэгэй шухала байһаниие зүбөөр ойлгоһон манай республикын түрүү колхозууд гүрэндэ һү тушаалгые эмхитэй гүримтэйгээр ябуулна. Иволгын аймагай Гильбириин сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз үшөө июниин 20-до бүхы 1946 он соо гүрэндэ тушааха һүнэйнгөө түсэбые бүримүһэн дүүргэбэ. Тус аймагай ба сомоной Кировэй болон Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозууд һү тушааха хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэнхэй. Энэ аймагай Ждановай ба Маяковскиин нэрэмжэтэ колхозууд һү тушаалгаар түрүү колхозуудай тоодо ябана. Закаменай аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ, Кабанскын аймагай «Красный партизан» ба Карл Марксын нэрэмжэтэ, Байкало-Кударын аймагай Пушкинай нэрэмжэтэ, «Майн 1» ба Ворошиловай нэрэмжэтэ, Баргажанай аймагай Молотовой, Чапаевай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд өөһэдынгөө уялгануудые һайнаар дүүргэжэ байнад.

Гэбэшье, бүхы республика соо хараад үзэхэдэ, гүрэндэ һү тушааха ябадал тон хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. Энэ оной июлиин 1-эй мэдээгээр манай колхозууд хахад жэлэйнгээ түсэбые арайхан гэжэ 51,2 процент, колхознигууд, хүдэлмэришэд, албахаагшад болон үмсын ажалшад 36,1 процент, туһалбариин ажахынууд 49,8 процент дүүргээд байха юм.

Хэжэнгын, Яруунын, Заиграйн, Мухаршэбэрэй, Кяхтын болон Хориин аймагуудта гүрэндэ һү тушаалга илангаяа муугаар эмхидхэгдэнхэй. Эдэ аймагууд хахад жэлэйнгээ түсэбэй хахадыншье дүүргээгүй байһаар. Заиграйн ба Яруунын аймагууд хахад жэлэйнгээ түсэбэй миил гурбанай нэгэ хубиие дүүргээд байна. Энэ аймагуудта һү тушаалгада жэлэй эхилһэнһээ хойшо хайша хэрэгээр хандаһан байна. Энэ жэлэй үнгэрһэн табан һарын туршада Заиграйн аймагай колхозууд дунда жэшээгээр абахада һаамал үнеэд бүхэнһөө миил 19,4 литр һү гүрэндэ тушааба. Яруунын аймагай колхозууд үшөө багаар гэхэ гү, али арайхан гэжэ 8,7 литр тушааба. Гүрэндэ һү тушааха ябадалые һайжаруулха бүхы арга-боломжотой саг байбашье һаань, зарим аймагууд июниин 10-һаа июлиин 1 хүртэр, июниин 10-һаа июниин 20 хүртэрхидэ орохо-доо үшөө багаар тушааһан байгаа.

Жэшээлхэдэ, Тарбагатайн аймаг июнь һарын гурбадахи декада соо хоёрдохи декадада орходоо 19.700 литр багые тушааһан байна, Ахын аймаг—16.600 литр, Кударын аймаг—28.000 литр ба Прибайкальска аймаг—2900 литр багые тушааһан байха юм. Энээнтэй хамта, мүн зарим аймагууд дотор колхознигууд, хүдэлмэришэд, албахаагшад ба үмсын ажалшадай зүгһөө һү тушаалгые тон хангалтагүйгөөр ябуулжа байһые хатуугаар тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Прибайкальска аймаг соо эдэнэр өөһэдынгөө хахад жэлэй түсэбые миил 11,4 процент, Тарбагатайн аймаг соо 24,2 процент, Ториин аймаг соо—21,8 процент, Сэлэнгын аймаг соо—19 процент дүүргэһэн байна.

Манай республика дотор һү бэлэдхэлэй ябадал иимэ тэсэшэгүй муугаар гээгдэжэ байһанай ушар шалтагаан юун дээрэб? Эдэ шалтагаанууд болбол эхин түрүүндэ олон тоото аймагуудай партийна, советскэ ба бэлэдхэлэй органууд, мүн колхозууд ба сомоной Советүүд хадаа «Б. М. Правда» ба «Б. М. Үнэн» газетнүүд дотор энэ жэлэй апрель һарада ниитэлэгдэһэн «Малай тоһо болбосоруулга ба 1946 он соо һүнэй бэлэдхэлэй түсэб тухай» БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй Обкомой тогтоолые үнэн ёһотойгоор дүүргэхэ ябадалые эмхидхэжэ шадаагүй дээрэһээнь болоно.

Иимэдэ зарим колхозууд ба колхознигууд гүрэнэйнгөө урдахи уялгануудаа дүүргээгүй аад, һү тоһоёо хажуу тээшэнь худалдажа байһан ябадал олоноор үзэгдэдэг байна. Жэшээлхэдэ, Заиграйн аймагай 2564 колхозно үрхэтэдэй миил 1085 үрхэтэд гүрэндэ һү тушаажа эхилһэн байха юм. Тэрэшэлэн Ториин аймаг соо 1596 үрхэтэд сооһоо миил 500-иинь һү тушаажа эхилээ.

Һү тушаалгын хуули тухай үргэн нэбтэрүүлгын хүдэлмэри хэгдээгүй ба, мүн һү тушаалгын ябадалые һанаатайгаар таһалдуулагшадта ёһотой хуулиин хэмжээе абтаагүй дээрэһээ иимэ байдал гараа гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй.

Тэрэ байтагай олон тоото аймагууд соо һү тушааха ёһотой зарим партийна, советскэ ба бусад хүдэлмэрилэгшэд өөһэдөө саг доронь һүеэ тушаажа эхилээгүй байна. Жэшээлхэдэ, Яруунын аймагта партийна ба советскэ аппарадай 40 хүдэлмэришэд сооһоо миил 14-иинь һү тушаажа эхилбэ, колхозой 15 түрүүлэгшэнэр сооһоо миил 2-иинь һү тушаажа эхилһэн байна. Мүн аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ Гершман болбол һү тушаалгын талаар харюусалгатай хүн аад, нэгэшье грамм һү мүнөө хүртэр тушаагаагүй. Мүн Ториин аймаг соо аймагай харюусалгата 10 хүдэлмэришэдһээ миил 3-иинь һүеэ тушаажа эхилбэ.

Иимдэ, һү тушаалгын талаар өөһэдөө хуулиие эбдэжэ байһан хүнүүд һү тоһо бэлэдхэлые ёһотой харюусалгатайгаар эрхилжэ шадахагүй байһаниинь мэдээжэ.

Бэлэдхэлэй органуудай аппарадай ба мүн «Росглавмаслопром» гэжэ республиканска трестын зарим хүмэрилэгшэд болбол хүдөө нютагууд дээрэ айхабтар харюусалгагүй ябадал ба жаяг заршамые эбдэхэ ябадалнуудые үзүүлнэ. Жэшээлхэдэ, Мухаршэбэрдэхи бэлэдхэлэй Министерствын түлөөлэгшэ Аюшеев, Заиграйн аймагай—Цыренов гэгшэд бэлэдхэлэйнгээ түсэбэй таһаллажа байхадань ямаршье хэмжээ абадаггүй байнад. Үнгэрхэдөө Цыренов гэгшэ саг үргэлжэ архи уужа ябадаг байха юм. Мүн тэрэшэлэн «Росглавмаслопром» трестые эрхилэгшэ Томашевич гэгшэ Курбын кустда 20 үдэрэй туршада байһан аад, юушье хээгүй байна. Мүн тэрэ трестын Зэдын аймагай конторые эрхилэгшэ Васильев тон муугаар хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хүнэй гэмээр тус аймаг дээрэ тоһо тушаажа абаха амһарта мүнөө үгы болонхой байна. Тэрээнһээ гадна, бэлэдхэлэй органуудай зарим хүдэлмэрилэгшэд хүдөөдэ элдэб муухай ааша гаргадаг ябадал үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Заиграйн аймагай Доодо Илькын сепараторна пунктые эрхилэгшэ Булгатова болбол «нэгэ заахан манай эндэ хүдэлөө һаашни танай тоһо тушаажа абахаб» гэжэ Жданов колхозой түрүүлэгшэдэ сэхэ мэдүүлһэн байха юм.

Мүн бэлэдхэлэй органуудай хүдэлмэридэ һү тушаан абалгые бүридхэхэ талаар һалгай ба харюусалгагүйгөөр хандаха ябадал үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ Сэлэнгын аймагай Тамчын тоһоной завод июнь һарын дүүрэтэр хэнһээ хэды шэнээн тоһо тушаажа абаһан списоггүй байһан байна.

Мүнөө үедэ һү тоһо тушаалгые тон хурданаар дүүргэхэ эгээл һайн саг тудажа ерээд байна гээшэ. Колхозуудай фермэнүүдһээ һү тушаалгые үдэр бүри, таһалдалгүй ябуулха хэрэгтэй. Һү тоһоёо хажуу тээшэнь худалдаха, үрихэ ябадалые эсэлэн усадхажа, һү тушаалгын хэрэгые хойшо татаһан, гүрэндэ эсэргүү ябадалые гаргаһан элэгээдтэй эрид шангаар тэмсэхэ шухала.

Һү тушаалгын талаар бэлэдхэлэй органуудай хүдэлмэридэ үдэр бүриин хиналта байгуулха хэрэгтэй. Тэдэнэй хүдэлмэришэд бүхэн өөрынгөө участок дээрэ һү ба тоһоной бэлэдхэлые эрид хурдабшалха талаар хамаг бүхы оролдолгоёо гаргаха ёһотой байна.

Бүхы колхозууд, туһалбариин ажахынууд ба үмсын үрхэтэнүүдэй зүгһөө һү тушаалгынгаа талаар гүрэнэйгөө урдахи өөрынгөө уялгануудые болзорһоонь түрүүлэн дүүргэхын түлөө мүрысөөе үргэнөөр ябуулха ба нэбтэрүүлгын үргэн хүдэлмэри эмхидхэхэ хэрэгтэй. Һү тоһо бэлэдхэлэй түсэбые дүүргэлгэ ба үлүүбшэлэн дүүргэлгэ болбол СССР-эй Правительство ба манай партиин Центральна Комитедэй зүгһөө манай республикын колхознигууд, хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад ба бүхы ажалшадай тушаа анхаралаа табижа байһан ябадалда бодото харюу боложо үгэхэ байна.

Республикын малажалай Министерство болбол гүрэнэй энэ айхабтар шухала шанартай хэрэг тухай һаналаа ехээр табиха уялгатай. Манай республикын олон колхозууд соо малаа адуулха бэлшээри тухай анхаралаа хүсэд табидаггүй ушарнууд бии, энэнь малһаа һү һаалгые дээшэлүүлхэ ябадалда ба һү бэлэдхэлдэ ехэхэн түбэг ушаруулна. Тиимэдэ, Министерство ба тэрэнэй нютагай хүдэлмэрилэгшэд, илангаяа зооветеринарна мэргэжэлтэд болбол үхэр малһаа һү һаалгые дээшэлүүлхэ тушаа бүхы оролдолгоёо табиха ушартай.

Малһаа һү гаралгые дээшэлүүлһэн эрхим хүнүүдые урмашуулха ба анхаралаар хүреэлхэ хэрэгтэй, тэдэнэй дүршэл мэргэжэлые малажалай фермэнүүдэй бүхы ажалшадай дунда дэлгэрүүлхэ ёһотой байна.

Һү ба тоһо бэлэдхэлые амжалтатай дүүргэхын талаар манай республикын партийна, советскэ ба бэлэдхэлэй органуудай ойрын шухала зорилгонууд иимэ байна. Гүрэнэй шухала хэрэг болохо һү тоһо бэлэдхэлгэдэ тон ехэ анхарал оролдолгоёо гаргаха хэрэгтэй.

Б. ЛОБСАНОВ,—ВКП(б)-гэй Обкомой секретарь.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Галуута-Нуурай шахтнуудай хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухэй

Нүүрһэ малталгын ба нүүрһэ абалгые бэлэдхэхэ хүдэлмэринүүдэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэнэй түлөө Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха гэбэл:

1. Афанасьев Николай Федоровичые—модошо дархан.
2. Богомолов Петр Николаевичые—слесарь.
3. Будаев Дымбрыл Будаевичые—взрывник.
4. Блинов Алексей Алексеевичые—машинистын орлогшо.
5. Һабичев Николай Тимофеевичые—профессиональна союзай руднична комитедэй түрүүлэгшэ.
6. Баннов Федор Парамовичые—крепильщик.
7. Блинов Алексей Петровичые—горно мастер.
8. Гончарова Олимпиада Филипповнае—модошо дархан.
9. Гуре Александр Васильевичые—слесарь.
10. Гречихин Василий Максимовичые—мастер.
11. Двойничников Сергей Ивановичые—участогай начальник.
12. Давыдов Василий Ивановичые—барилгын гаражые даагша
13. Двинин Иннокентий Васильевичые—главна маркшейдер.
14. Доброгорский Василий Кузмичые—ВКП(б)-гэй Обкомой парторг.
15. Золотарев Рубин Израиловичые—медник—жестянщик.
16. Колмозев Сергей Михайловичые—главна механик.
17. Костенко Николай Власовичые—участогой начальник.
18. Кокорин Иннокентий Дмитриевичые—проходчик.
19. Калашникова Аграфина Фоминичнае—люков.
20. Колесниченко Александр Яковлевичые—механик.
21. Кузнецов Тимофей Терентьевичые—участогой начальник.
22. Калиничев Василий Семеновичые—участогой начальнигай орлогшо.
23. Котыбаев Назмитин Австаровичые—горно мастер.
24. Леонов Владимир Трофимовичые—мастерскойн начальник.
25. Манохин Алексей Максимовичые—участогой начальник.
26. Николенко Ефим Леонтьевичые—главна инженер.
27. Душкина Александра Васильевнае—лебедчица.
28. Пономарев Андрей Ивановичые—электро—слесарь.
29. Руднев Григорий Ивановичые—барилгын главна инженер.
30. Рыбак Тимофей Филипповичые—шахтын начальник.
31. Руслякова Надежда Георгиевнае—лебедчица.
32. Сапожникова Евдокия Федоровнае—рестатчица.
33. Санжак Иван Прохоровичые—шахтын начальник.
34. Селякин Максим Петровичые—горно мастер.
35. Старцев Григорий Ивановичые—руднигые эрхилэгшэ.
36. Торев Михаил Матвеевичые—шахтын механик.
37. Крулез Иван Константиновичые—участогой механик.
38. Ширяев Федор Тимофеевичые—запальщик.
39. Шошин Николай Никитовичые—участогой начальник.
40. Шимарев Василий Андреевичые—участогой механик.
41. Шохин Николай Афанасьевичые—горно мастер.
42. Шевчук Георгий Александровичые—барилгын начальник.
43. Шеглов Евгений Николаевичые—электростанциин начальник

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **Г. ЦЫДЕНОВА.**

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **В. МОНКЕТОВ.**

Улан-Удэ город. Соведүүдэй Байшан 1946 оной июлиин 8

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет болбол үхибүүдэй элүүрые бүхэжүүлхэ талаар хэмжээ-ябуулгануудта зорюулжа, 147 миллион гаран түхэриг нэмэлтэ мүнгэ гаргашалхые областной, хизаарнуудай, городуудай гүйсэдкомууд ба автономно республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ зүбшөөрһэн байна. Дачада гаргагдаһан элүүрые һайжаруулха талмайнууд, экскурсионно-туристскэ базанууд ба хүүгэдэй садуудта үгтэхэ путевканuудай 10 процентыень Улаан Армиин наһа бараһан сэрэгшүүдэй ба эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидуудай хүүгэдтэ түлбэригүйгөөр олгохо гэжэ Министрнүүдэй Совет тогтообо.

* * *

РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет болбол колхозуудта барилгын материалнуудые үйлэдбэрилхэ талаар хамһабариин предприятинуудые һэргээн бодхоохо ба бариха түсэб тогтообо. Энэ жэлдэ кирпиисын 761 предприяти, 115 черепичэ, 247 известково предприятинууд һэргээн бодхоогдохо ба баригдаха ёһотой болоно.

Министрнүүдэй Совет болбол кирпиисэ, извесдь, шабар амһартануудые үйлэдбэрилхын тула түхеэрэлгэ бэлэдхэхэ ябадалда колхозуудта туһаламжа үзүүлхые хизаарай, областной гүйсэдкомуудые ба автономно республикануудай Министрнүүдэй Соведые уялгалба.

(ТАСС).

Литвадахи шэнэ барилганууд дээрэ

НАУЯ ВИЛЬНЯ (Литовско ССР), (ТАСС). Эндэ „Жальгирис" гэжэ станок бүтээлгын—Литвадахи анха түрүүшын завод баригдажа байна. Механическа цехэнь баригдажа дүүрээ Термическэ цех хушагдажа байна. Суглуулгын цехын баригдаха газартань котлованиие малтажа эхилээ. Түмэр отолдог түрүүшын станогуудые завод жэлэй эсэстэ гаргаха юм.

ЛЕНТВАРИС. (Литовско ССР) (ТАСС). Шудхалгын заводой барилга эхилээ. Үйлэдбэриин гурбан корпусуудай хананууд бодхоогдожо байна.

Мүрысөөнэй долги бадаруулна

БАЙКАЛО-КУДАРА. (Телефоноор абтаба).

Дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй түсэб дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалистическа мүрысөөндэ Байкало-Кударын аймагай союзна бэшэ залуушуул ба комсомолецууд оролсобо.

Энэ мүрысөөндэ аймаг соогоо XVIII парт-съездын нэрэмжэтэ колхозой комсомольско организациин членүүд (секретарьнинь нүхэр Балдакова) түрүүлжэ ябана.

Тус комсомольско организациин комсомолецууд хабарай тарилгые согоонихон болзор соо эрхим һайн шанартайгаар дүүргэжэ, мүн парай хахалгые түсэбһөө үлүүлэн дүүргэбэ.

Мүнөө эндэхи комсомолецууд үбһэ хуряалгада эрхимээр бэлэдхэжэ, тус хүдэлмэриин үе соо үдэр бүри үйлэдбэриингөө нормые 120—150 процент хүртэр дүүргэхэбди гэһэн социалистическэ уялгануудые бэе дээрээ даажа абаба.

Тус комсомольско организациин член, комбайнер нүхэр Б. Куржумов болбол өөрынгөө комбайнаар түсэбэй ёһоор 120 гектарай орондо 200 гектар таряа буряаха гэһэн уялга бэе дээрээ абаахэй.

Нүхэр Астраханцовагай абаһан уялга

Иволгын аймагай „Авангард" колхозой үндэр ургасын мастер нүхэр Е. Астраханцова гэгшэ өөрынгөө звеногой хүдэлмэриие онсо шадабаритайгаар эмхидхэдэг байна. Нүхэр Астраханцова болбол хартаабха таридаг звено хүтэлбэрилжэ эхилһээр арбаад шахуу жэл боложо, энэ талаар ехэхэн дүй дүршэлтэй болоһон тула дааа үнгэрэгшэ жэлдэ гектар бүриин 1200 пүүд хартаабха хуряажа абаһан байха юм.

Мүнөө жэлдэ тус звеногойхид даалгагдажа үгтэһэн рекордно участок дээрээ 2400 тэргэ наг шэбхэ зөөһэн байна. Мүн үндэр ургаса түйлаха хэрэгтэ наг шэбхэһээ гадна үнэһэнэй ехэхэн удхашанартай тула 30 центнер үнэһэ ба бусад минеральна үтэгжүүлгые хэһэн байна. Мүн тэрэшэлэн хартаабха тариха газараа хоёр дахин үһалаа.

Тэрээнһээ гадна, огородойнгоо газарые зөөлэн бамбагар байлгаха ба тэрэнэй буртаг үбһые тон сэбэрээр түүхэ, ряд хоорондын газарые ходо бамбагар байлгаха, үһалха гэхэ мэтын агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудай бүхы эрилтэнүүдые бэелүүлнэ. Илангаяа ургажа байха үедэнь шоройень обоолхо ба бог буртаг үбһыень түүхэ, газарыень бамбайлгаи зөөлэрүүлхэ тушаа онсо анхаралаа табина.

Звенодонь даагдажа үгтэһэн участок дээрэһээ урдань үзэгдөөгүй үндэр баян аргаса абаха ба табанжэлэй түсэбые гансахан дүүргэхэ бэшэ, харин үлүүлэн дүүргэхэ зорилготойгоор социалистическэ мүрысөөе энэ звеногой членүүд дэлгэрүүлнэ. Гектар бүхэнһөө 2400 пүүд хартаабха хуряажа абахабди гэһэн социалистическэ уялга абаад, мүнөө унаһан малгайгаа абангүйгөөр ажаллажа байха юм.

Б. ДАНСОРУНОВ.

Республикын колхозуудаар пар хахалалгын ябаса тухай БМАССР-эй газартаряалангай

Министерствын мэдээн

1946 оной июлиин 5.

Ээлһэн һуурн́нь	аймгууд	Дүүргэлтэнь (процентээр)
1.	Сэлэнгын	92,8
2.	Иволгын	86,9
3.	Кабанскын	84,9
4.	Хориин	78,1
5.	Закаменай	75,8
6.	Яруунын	75,4
7.	Курумканай	75,0
8.	Түнхэнэй	72,9
9.	Байкало-Кударын	71,9
10.	Хэжэнгын	69,6
11.	Заиграйн	67,8
12.	Тарбагатайн	64,8
13.	Зэдын	63,5
14.	Баргажанай	49,4
15.	Прибайкальска	47,9
16.	Бичурын	47,8
17.	Кяхтын	47,5
18.	Ториин	44,8
19.	Мухаршэбэрэй	44,0
20.	Кударын	40,7
21.	Баунтын	30,6
22.	Хойто-Байгалай	7,5
23.	Ахын	0.
	Хамта:	6[illegible],0

Дээрэ дурсагдаһан мэдээнэй ёһоор, республикын аймагуудай олонхи колхозууд пар хахалалгаар ехэхэн гээгдэжэ ябана. Газартаряалангай талаар ехэхэн удхашанартай болохо Кяхтын, Бичурын, Прибайкальска Кударын, Мухаршэбэрэй, Ториин, болон бусад аймагууд пар хахалха түсэбэйнгөө 50 процентыншье дүүргээгүй байхань саашадаа зааханшье тэсэмээр бэшэ болоно. Гэхэтэй хамта, зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд үбһэ хуряалга эхилээбди гэжэ шалтаглаад, пар хахалалгада ябажа байһан морид ба хүнүүдые ондоо хүдэлмэридэ табина. Пар хахалха түсэбые колхоз бүхэн гансахан дүүргэхэ бэшэ, харин үлүүлэн дүүргэхэ үүргэтэй.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведһээ

ССР Союзай Министрнүүдэй Совет болбол ородой гайхамшагта композитор ба дирижер, Советскэ Союзай Гимнын хүгжэмэй автор, СССР-эй Арадай Артист, Сталинска шангай лауреат, профессор Александр Васильевич АЛЕКСАНДРОВАЙ наһа бараһан тухай гүнзэгы гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

ССР Союзай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Министерствоһээ

ССР Союзай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Министерство болбол талантта композитор ба дирижёр, ССР Союзай улаанармеецүүдэй дуунай ба пляскын Улаантугта ансамблиин Начальник ба уранһайханай хүтэлбэрилэгшэ, Советскэ Союзай Гимнын хүгжэмэй автор, СССР-эй Арадай Артист, Сталинска шангай лауреат, профессор, генерал-майор Александр Васильевич АЛЕКСАНДРОВАЙ наһа бараһан тухай гүнзэгы гашуудалтайгаар мэдээсэнэ ба наһа барагшын гэр бүлын хидтэ уйдхар гунигаа мэдүүлбэ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ВКП(б)-гэй Обкомой XXIII пленумэй дун тухай зубшэн хэлсэбэ

ЦАКИР. Һаяхан ВКП(б)-гэй Закаменай айкомой V пленум болобо.

Пленум дээрэ ВКП(б) гэй Обкомой XXIII пленумэй дун тухай асуудалаар ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Л. Петинов элидхэл хэбэ.

Нүхэр Петинов болбол хабарай тарилгын дүнгүүд тухай хэлэхэ зуураа. Торипп аймагтай баталһан социалистическэ мүрысөөнэй ашаар манай аймагай колхозууд ороoһото культурануудай бүхы тарилгые июниин 5-да сүм дүүргэжэ шадаһан байна гэжэ тэмдэглэбэ.

Үлэгшэнэй сомоной „Май 1", Хамниин сомоной Молотовой нэрэмжэтэ, Цакирай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд ороoһото культурануудай тарилгын түсэб 100-125 процент хүртэр дүүргэһэн байха юм. Илангаяа, Молотовой нэрэмжэтэ колхоз яровой бүхы тарилгын түсэбые аймаг соогоо эгээл түрүүлэн, агротехническэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэһэн байна.

Гэбэшье, аймагай зарим колхозууд хабарай тарилгын хүдэлмэринүүдые агротехническэ эрхим болзорнуудта дүүргэжэ шадаагүй. Жэшээлхэдэ, Калининай нэрэмжэтэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд хабарай тарилгын түсэб дүүргээгүй, пар хахалалгые тэсэшэгүйгөөр унжагайруулжа байна. Шалтагааниинь юуб гэхэдэ, тус колхозуудай правлениин түрүүлэгшэнэр ба партийна эхин организацинуудай секретарьнууд хабарай тарилгын үедэ агитационно-ниитын хүдэлмэриие тон муугаар табиһан ба социалистическэ мүрысөөе хангалтагүйгөөр эмхидхэһэн байна гэжэ пленум тэмдэглэбэ.

Мүн тэрэшэлэн пленум болбол Закаменай МТС-эй тракторнууд ба машинануудай хойноһоо техническэ харууһалга һайнаар хэжэ, тэрэниие дүүрэн суудхэ соо эмхидхэжэ шадаагүй баримтануудһаа тус МТС-эй тракторна хүдэлмэриие жэлэй түсэб июниин 25-ай мэдээгээр, оройдоо 49 процент дүүргэгдэһэн байна гэжэ пленум дээрэ шүүмжэлэгдэбэ.

Мүн ургаса хуряалгые саг болзор соонь эрхим шанартайгаар үнгэргэжэ, гүрэнтэйгөө болзорһоо урид тоосохо ябалалые комбайн машинын шиидхэдэг байбашье, тус МТС мүнөө 7 комбайнһаа зүбхэн хоёрынь заһабарилһан байна.

Пар гээшэ ургасые дээшэлүүлхэ шиидхэхы нүхэсэл байһаншье һаань, Хамниин сомоной Калининай нэрэмжэтэ, „Боевик" колхозууд пар хахалалгые мүнөө 30 процент дүүргээд байна.

Гадна үбһэ хуряалгада аймагай колхозууд яһала бараг бэлэдхэлтэй гэбэшье зарим колхозууд үшөө муугаар бэлэдхэжэ байна гэжэ пленум тоолобо.

Саашань, табанжэлэй түсэб тухай хуулиие баталһантай дашарамдуулан, партийна организацинуудай ябуулха агитационно-ниитын хүдэлмэриин ябаса тухай хэлсэбэ. Энэ хуулитай арад зониие танилсуулха талаар хүдэлмэриие аймагай зарим партийна эхин организацинууд үргэнөөр ябуулна. Илангаяа Үлэгшэнэй сомоной „Майн 1" колхоз (партийна эхин организациин секретарь нүхэр Улзутуев) бүхы колхозуудта үльгэр жэшээ боложо үгэмөөр байна. Мүн Хамниин сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организацида (секретариинь нүхэр Дамбаев) табанжэлэй түсэб тухай хуулитай танилсаха хүдэлмэри муу бэшээр табигданхай. Гэбэшье, зарим партийна эхин организацинууд энэ политическэ хүдэлмэриин бүхы удхашанарые һайса ойлгонгүй өөр ажахын хүдэлмэринүүдээр һамаарашоод байна гэжэ пленум дээрэ тэмдэглэһэн байна.

Пленум дээрэ хамта 19 хүнүүд үгэ хэлэбэд.

Пленум болбол хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэринүүдые түргэнөөр ба шанартайгаар дүүргэхэ тушаа хэмжээ ябуулгануудые хараалхатаяа хамта, агитационно—ойлгуулламжын хүдэлмэриие эрид һайжаруулха гэһэн дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаба.

Агитационно-пропагандистска хүдэлмэри хайшан гэжэ ябуулагданаб

(Иволгын аймагай, Гильбириин сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Д. ГАНЖУРОВТАЙ *хөөрэлдөөн).*

Табанжэлэй түсэб баталһантай дашарамдуулан партийна организацинуудай ябуулха агитационно-пропагандистска хүдэлмэри тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба Обкомой заабаринуудые үндэһэлжэ манай партийна эхин организацида табанжэлэй түсэб тухай хуулитай танилсаха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана.

Манай партийна эхин организациин дэргэдэ 20 агитаторнуудһаа бүридэһэн агитколлектив бии. Агитаторнууд имагта коммунистнууд ба комсомолецуудһаа томилогдонхой. Эдэнэрэй олонхинь түрүүшынгээ жэлдэ агитатораар хүдэлмэрилнэ бэшэ, харин олон жэлэй туршада хүдэлмэрилжэ, арад зоной дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа ехэхэн дүй дуршалтай болоһон хүнүүд байха юм. Энэ агитколлективые би өөрөө хүтэлбэрилнэб.

Һарадаа хоёр дахин агитаторнуудай семинар ба үйлэдбэриин зүблөөнүүдые үнгэргэжэ, энээн дээрэ агитационно-ниитын хүдэлмэриин дутуу дунданuудые элирүүлдэг, агитаторнуудай хүдэлмэриин бүридхэл хэдэг, шанарыень шалгадаг ба агитаторнуудай саашанхи зорилгонууд тухай хэлсэдэг байнабди. Агитаторнуудай семинарта ба агитколлективэй хүдэлмэридэ манай эхин һургуулиин багша нүхэр Миронов ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ.

Агитаторнуудай үүсхэлээр һарадаа хэдэн бүхэколхозно ханын газетэ ба дайшалхы хуудаһинууд гаргагдана. Гансахан июнь һарада 3 ханын газетэ, 24 дайшалхы хуудаһанууд гарапан байна.

Табанжэлэй түсэб тухай хуулиие үргэн ниитын дунда нэбтэрүүлхэ ябадалда наглядна агитациин үүргэ угаа ехэ юм. Тиимэһээ манай партийна эхин организациин ба агитаторнуудай хүсөөр табанжэлэй түсэбтэ зорюулагдаһан 19 фотомонтажнууд эмхидхэгдэбэ. 1500 түхэригэй сэнтэй 8 хэһэг монтажнуудые Улан-Удын уранзураашадай союзда зуруулһан ба мүн 8 хэһэг монтажнуудые нүхэр Миронов зураһан байха юм. 3 газетнэ витринэнүүд 14 показательнуудай досканууд һэргээн зохёогдоһон ба шэнээр байгуулагдаһан байна.

Мүн колхозой клуб ба 5 улаан булангууд бии. Энэ культурно-гэгээрэлэй эмхизургаанууд табанжэлэй түсэбэй гол зорилгонуудые тоо баримтануудаар харуулһан диаграмма, плакадуудаар пэмэгдэнхэй.

Манай партийна эхин организаци болбол өөһэдынгөө коммунистнуудайнгаа ба колхозно активай идейно-политическэ хэмжээ дээшэлүүхэ тушаа нилээдгүй хүдэлмэри хэһэн байна. Политһургуули эмхидхэгдэжэ, тэрээндэ ВКП(б)-гэй историин хуряангы курсые 10 гаран коммунистнууд амжалтатайгаар шудалжа байна.

Мүн тэрэшэлэн табанжэлэй түсэб тухай хуулиие шудалха партийна кружок эмхидхэгдээ. Тэрээндэ 20 коммунистнууд ябажа, энэ түсэб тухай хуулитай танилсана. Энэ кружогые нүхэр Миронов хүтэлбэрилнэ. Мүн баһа колхозно активай һураха кружок бии болгогдоо. Тэрээндэ фермнүүдые даагшад, полеводческо бригадирнууд ба бусад һуралсана.

Манай агитаторнууд энэ хуулитай колхозннигуудые танилсуулха талаар олониитын-политическэ хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулна. Үнгэрэгшэ һара соо табанжэлэй түсэб тухай хууляар 42 хөөрэлдөөнүүд, 6 элидхэлнүүд ба 3 лекцинүүд хэгдэбэ. Мүн ВКП(б) гэй айкомой хүтэлбэрилхы кадрнууд хэдэн дахин элидхэл ба лекцинүүдые хэһэн байна.

Хаана агитатор һайнаар хүдэлмэрилнэб, тэндэ ажахын хэрэгүүд амжалтатайгаар ябуулагдана. Жэшээлхэдэ, ВКП(б)-гэй членэй кандидат нүхэр Ц. Шойсороновагай дааһан стала дээрэ агитколлективэй эрхим агитатор нүхэр Миронов хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Миронов болбол агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэриие ажахын асуудалнуудтай нягта холбоотойгоор ябуулна. Нүхэр Шойсороновагай дааһан гурт адуу малаа амжалтатайгаар үбэлжүүлжэ, тобир тарганаар хабар-зунай хүхэ ногоондо гаргажа шадаа. Мүн энэ жэлдэ 38 үнеэнһээ 38 тугал абаад, бултыень тэнжээһэн байна. Һү тушааха түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Манай колхозой тарилгада ябаһан Саянтын МТС-эй № 11 тракторна бригадын трактористнуудай дунда ВКП(б)-гэй членэй кандидат нүхэр Ж. Галсанова агитатораар томилогдонхой. Нүхэр Галсановагай, табанжэлэй түсэб тухай хуулитай танилсуулха хүдэлмэриие үндэр дээдэ хэмжээндэ габиһанай ашаар, тус бригадын бүхы трактористнууд түсэбөө дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ барандаа оролсожо, хабарай тарилгын тракторна хүдэлмэриин түсэб үлүүлэн дүүргэжэ, МТС соогоо түрүү тракторна бригадануудай нэгэниинь болоһон байна.

Мүн нүхэр Д. Самбаевай тарян-ажалай бригадада агитатор нүхэр П. Дабаев агитационно хүдэлмэриие эрхимээр ябуулаа. Мүнөө нүхэр Дабаев болбол агитаторһаа сомоной соведэй түрүүлэгшэ болгогдон дэбжүүлэгдэбэ.

Табанжэлэй түсэб дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөе хүтэлбэрилхэ ябадалда манай партийна эхин организаци тусхай анхаралаа табина. Манай колхозой бүхы эрэгтэй эмэгтэй колхозннигууд табанжэлэй түсэбэй түрүүшын жэлэй хабарай тарилгые түргэнөөр ба шанартайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэжэ, аймаг соогоо эгээл түрүүлэн ороoһото тарилгые дүүргэжэ, аймагай соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан туг абаһан байна.

Мүн колхозойнгоо хадалан сабшалан һайжаруулжа, үндэр баян ургаса абахын түлөө Бурят-Монгол АССР-эй бүхы эрэгтэй эмэгтэй колхозннигууд, малажалай хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажалай мэргэжэлтэдтэ хандаһан байгаабди. Мүнөө сабшалангай газар дээрэ 8 мянга гаран тэргэ наг шэбхэ гаргагдаһан, 1200 гектар уһалагдаһан, 12 километртэ канаванууд заһабарилагдаһан байна.

Манай колхоз 1945 ондо малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэбые бүхы түрэлөөрэнь үлүүлэн дүүргэһэн байна. Мүнөө жэлэй һү тушааха түсэб республика соогоо эгээл түрүүлжэ дүүргээбди.

Мүн үбһэ хуряалгада ба силос даралгада эрхимээр бэлэдхэжэ, үглөө мүнөө хүдэлмэридөө орохоо байнабди.

Коммунистнууд колхозой бүхы ажахын участогууд дээрэ габшагай хүдэлмэриин үльгэр жэшээ харуулаа. Коммунист бүхэн үйлэдбэри дээрэ өөрынгөө түрүү үүргые үнэн хэрэгээр харюулһан байна.

ВКП(б)-гэй Обкомой XXIII пленум ба ВКП(б)-гэй айкомой VI пленум болбол табанжэлэй түсэб дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөе үдэр бүри хүтэлбэрилхэ, эрхимүүдэй дүй дуршалые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, үргэн ниитын дунда политическэ хүдэлмэриие эршэмтэйгээр ябуулжа, ажалшадые энэ түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ элсүүлхэ гэжэ бүхы партийна организацинуудые уялгалһан шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгожо абаабди.

АГИТАЦИОННО ХҮДЭЛМЭРИ ҺУЛА

Шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэб тухай хуулиие баталан абаһантай дашарамдуулан партийна организацинуудай хэхэ агитационно-пропагандистска хүдэлмэри тухай ВКП(б)-гэй ЦК ба ВКП(б)-гэй Областной комитет тодо һонор шиидхэбэри гаргаһан байгаа.

Гэбэшье, энэ шухала политическэ удхашанартай хүдэлмэриие Кабанскын аймагай зарим партийна эхин организацинууд үшөө һайнаар ябуулнагүй. Жэшээлхэдэ, Кабанскын МТС-эй партийна эхин организациин секретарь нүхэр Соболев болбол энэ табанжэлэй түсэб тухай хуулиие шудалха тушаа недели соо нэгэ дахин заняти үнгэргэхэ гэжэ түсэб соогоо хараалһан байха юм. Теэд, үнэн хэрэг дээрээ эндэ аяар май 1-һээ хойшо мүнөө хүртэр арайхан гэжэ нэгэ дахин заняти үнгэргэгдэжэ, тэрээндэ тон үсөөн тооной шагнагшад хабаадуулагдаһан байна. Тиимэһээ тус МТС-эй коллективэй членүүд табанжэлэй түсэб тухай хуулиие мэдэхэгүй байха юм.

Табанжэлэй түсэб тухай хуулитай ажалшадые танилсуулха талаар хүдэлмэри эндэ юундэ муугаар табигданаб гэжэ асуубал „мүнөө тус хуулитай танилсаха сүлөө саг байхагүй, тарилгаа дүүргээд танилсана бэзэбди" гэжэ партийна эхин организациин секретарь нүхэр Соболев һэнгэргүйгөөр хэлэдэг байна.

Теэд, тарилгашье дүүрэжэ, үбһэ хуряалга эхилбэ. Хуулитай танилсаха забда сүлөө саашадаашье болохогүй хэбэртэй.

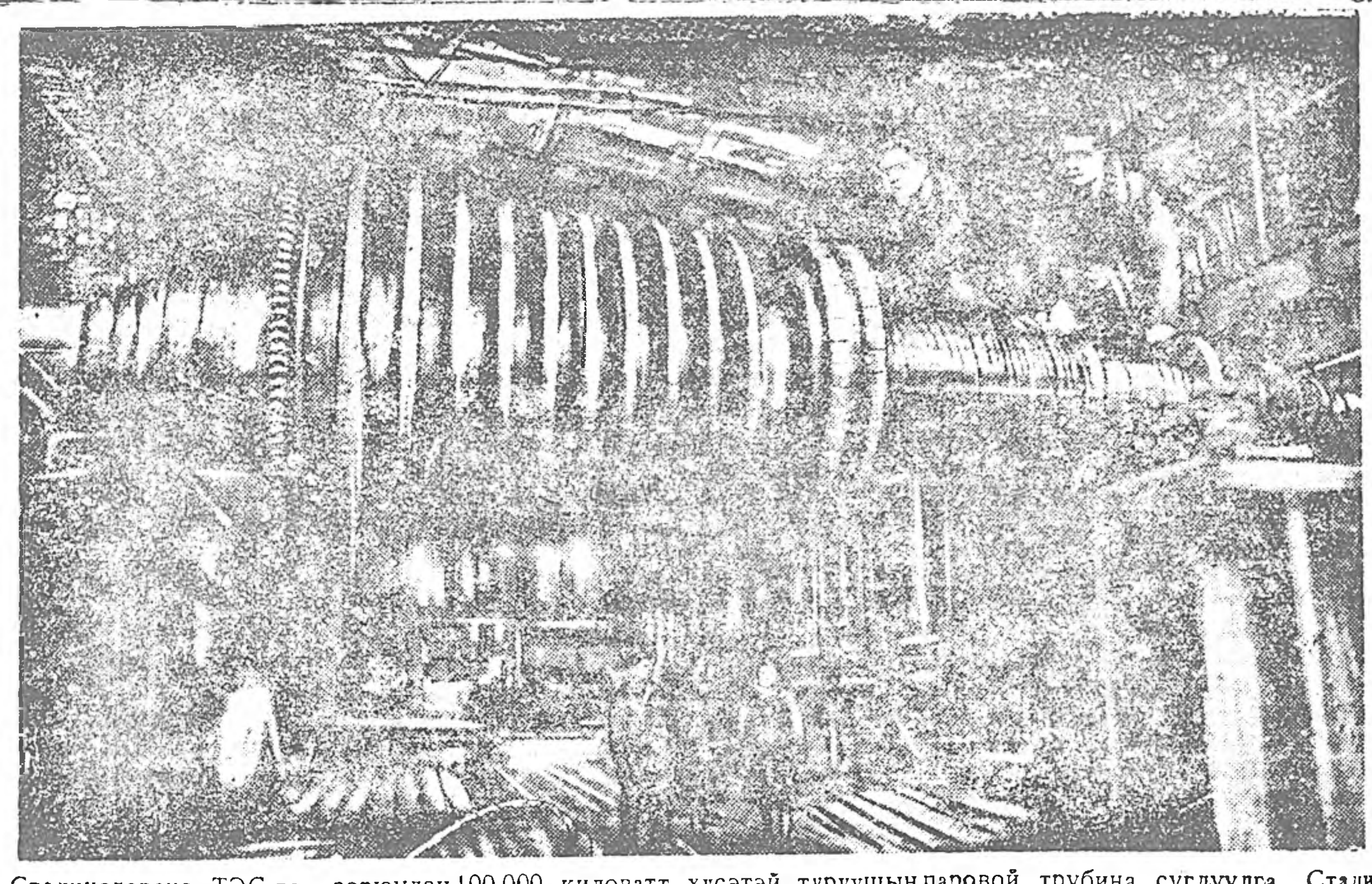

Сталиногорско ТЭС-тэ зорюулан 100.000 киловатт хүсэтэй түрүүшын паровой трубина суглуулга Сталинай нэрэмжэтэ Ленинградска завод дээрэ дүүрэжэ байна. Энэ трубиные паровой трубинануудай главна конструктор Сталинска шангай лауреат профессор М. И. Гринбергиин хүтэлбэри доро тус заводой коллектив урлан зохёоһон байгаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хоёр-хоёр нормо дүүргэдэг стахановецууд А. Грибач, Б. Хайрулин гэгшэд трубиный роторые хаража үзэжэ байна.

Г. Чертовой фото (ТАСС-эй фотохронико).

МОДО УРАДХУУЛГЫН ТАЛААР ТҮРҮҮ ЛЕСПРОМХОЗ

Сэлэнгын леспромхозой коллектив (директорынь нүхэр Сантышев, модо урадхуулгын мастер нүхэр Казанкин) 1945—46 онуудай модо бэлэдхэлэй ба шэрэлгын түсэбые саг болзор соонь үлүүлэн дүүргэһэн байгаа. Мүнөө тус коллектив өөһэдынгөө туйлаһан амжалтануудые модо урадхуулга дээрэ бэхижүүлхын түлөө тэмсэжэ, урадхуулгада хэрэглэгдэхэ онгосо, түмэр трос, һүхэ, дэгээ гэхэ мэтын хэрэгсэлнүүдые һайнаар бэлдэн энэ шухала хүдэлмэриие эхилһэн юм. Энээнэйнгээ ашаар леспромхозой урдахуулгын коллективүүд болбол Оронго гол дээрэ модо урадхуулха түсэбөө аяар июниин 24-дэ болзорһоонь 21 үдэрөөр уридшалан дүүргэһэн байна. Мүн баһа Үдэнгэ гол дээрэхи коллективүүд июлиин хоёрто модо урадхуулгын түсэбые болзорһоонь 30 ажалай үдэрөөр уридшалан дүүргэжэ урадхуулагшадай мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ.

Бүхы модошодые табанжэлэй түсэб тухай хуулитай танилсуулха агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар табигдаһан байна. Энэ ойлгууламжын хүдэлмэри ба социалистическэ мүрысөөн болбол леспромхозой ажахын, зорилгые бэелүүлгэдэ бодото нүлөө үгэһэниинь лабтай.

Иигэжэ тус леспромхоз болбол «Бурмонголлес» трестын системын түрүү предприятинуудай дэргэдэ ябана.

К. СКВОРЦОВ.

Харгын хүдэлмэриин һэра тушаа

Харгы зам заһабарилгын энэ жэлэй түсэбые саг соонь дүүргэжэ, ургаса хуряалгын үедэ харгы замые хүсэд бэлэн байлгахын тула БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет харгы заһабарилгын хүдэлмэринүүдые хэхэ тусгаар һара соносхоһон байгаа.

Энэ тон шухала хэмжээ ябуулганuудые Зэдын аймагай олонхи колхозууд эмхитэйгээр бэелүүлжэ эхилһэн байна. Гэгээтын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Буянтуев) харгы заһабариин участог дээрэ түрүүшын 10 үдэр соо даалгабаряа 101 процент дүүргэбэ. Энэ колхоз аймаг соогоо түрүү ябана. Мүн Чапаевай ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд харгы ба хүүргэ заһабарилгын хүдэлмэриие бараг һайнаар үнгэргэжэ байна.

Эдэ колхозууд болбол харгы ба хүүргэ заһабарилха хүдэлмэридэ олониитые хабаадуулха тушаа эмхидхэлэй хүдэлмэриие зүбөөр табиһан байна. Заһабарилгашад бригада болгогдожо, участогуудые тушаан абаһан байна. Тэдэнэр өөһэд хоорондоо социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлэн, эршэмтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Гэбэшье, энэ аймагай Дэрэстэйн, Үшөөтэйн сомонуудай колхозуудаар энэ шухала хүдэлмэри тон унжагайгаар үнгэржэ байха юм. Тус сомонуудай колхозой хүтэлбэрилэгшэд мүнөө хүртэр хүдэлмэришэдые хүсэд табяагүй дээрэһээ харгы зам заһабарилха түсэбые дүүргэлтэдэ һаад хэжэ байна.

Кварталай дүнгүүд

Шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ Горпромсоюзай системын промартельнүүд хабаадаһан байна. Энэ мүрысөөнэй ашаар бүхы горпромсоюз болбол энэ жэлэй хоердохи кварталай түсэбые 107,7 процент дүүргээ.

Тус горпромсоюзда хабаатай 8 промартельнүүд өөһэд хоорондоо социалистическэ договор баталһан юм.

Мүрысөөндэ эдибхитэйгээр оролсоһон «Кооператор комсомолец» гэжэ олзобориин артелиин коллектив (түрүүлэгшэнь Баранов) 1946 оной хоердохи квартал соо 533 мянган түхэригэй эд хэрэгсэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ түсэбтэй байһан аад, 561 мянга 100 түхэригэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилэн гаргажа, түсэбөө 122,1 процент дүүргэжэ, гаргаһан продукциингаа шанарые һайжаруулан, үнэ сэнгыень химдаруулжа, горпромсоюзай артельнүүдэй дунда түрүү һуури эзэлбэ. Тус артелиинхид социалистическэ мүрысөөндэ бүхы коллективээрээ оролсоо. Тиин ажалай бүтээсые үдэрһөө үдэртэ дээшэлүүлдэг стахановецуудай тоо олошоржо байна. Цех хоорондын мүрысөөн тон үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Мүн «Победа» артелиин коллектив (таруулэгшэнь нүхэр Черканин) хоердохи кварталайнгаа түсэбые 113,4 процент дүүргэжэ, түрүү артельтэй урилдажа ажаллаа.

Тэрэшэлэн Кировэй нэрэмжэтэ артель (түрүүлэгшэнь Садовников), «Красный транспортник», «Коминтерн» ба «Кооптруд» гэжэ промартельнүүд энэ хоёрдохи кварталай түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ шадаһан байха юм. Гадна, «Разнопромкооп» гэжэ артель (түрүүлэгшэнь Эренберг) ба «Искра Ленина» гэжэ артель (түрүүлэгшэнь Бурдуковский) өөһэд хоорондоо мүрысөөнэй хэлсээ баталһан байна. Гэбэшье, эдэ хоер артелиинхид тон муугаар хүдэлмэрилжэ, кварталайнгаа түсэбые 92-96 процент дүүргэһэн байнад.,

Горпормсоюзай артельнүүд 1946 оной түрүүшын хахад жэл соо өөһэдынгөө ажал хүдэлмэриие нилээд һайжаруулаа гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, мүн тэдэнэр болбол нарин графигай ба түсэбэй ёһоор нэгэ жэгдээр хүдэлмэрилжэ шадаагүй гэжэ тэмдэглэхэ шухала байна.

Ушар иимэһээ эхилээд байгаа хоердохи хахад жэл соо тус артельнүүд болбол үргэн хэрэглэлэй эд бараае элбэгжүүлхэ, олониитэ ажалшадай шухала эрилтэнүүдые хангаха ба элдэб захилнуудые саг болзор соонь үйлэдбэрилхэ уялгатай байна.

И. ОЧИРОВ.

Хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар

Табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид гүйсэдхэхын түлөө мүрысөөндэ хабаадагшадай тоо үдэрһөө үдэртэ улам бүри олошоржо байна. Улан-Удын механическа шэлэй заводой бүхы бригада ба хүдэмэришэд бүхэн өөһэд хоорондоо мүрысэнэ. Мүрысэгшэдэй дунда нормоёо дүүргэгшэд ба үлүүлэн дүүргэгшэдэй тоо улам бүри ургана.

Шэлэй заводойхид социалистическэ уялга абахадаа жэлэйнгээ түсэбые энэ оной декабриин 20-до дүүргэжэ, сонхын 1,5 миллион хэһэг шэл бүтээн гаргаха гэһэн уялга абаһан байха юм. Мүнөө эдэнэр хахад жэлэйнгээ даалгабариие хүндэтэйгөөр дүүргэбэ. Хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэжэ шадаһанай ашаар тус заводой коллективэй дунда даалгабаряа 130—140 процент дүүргэдэг болоһон халаан ба бригаданууд олон боложо байна. Жэшээлхэдэ, мастер Аксиновичын ба дежурна инженер Никоноровагай халаан сонхын шэл гаргаха талаар ажалай бүтээсын эрхим жэшээ харуулна. Халаан соогоо сонхын 150 хэһэг шэл гаргажа, даалгабаряа хододоо 140 процент гүйсэдхэнэ. Мүн мастер Барышниковай, дежурна инженер Жуковай халаан даалгабаряа 138 процент гүйсэдхэнэ.

Гадна заводой составной цех болбол техническэ талаар цехынгээ хэды дутагдалтай байбашье һаань, машинно-ванно цехые хэрэгтэй зүйлээрэнь таһалдуулангүй хангажа, даалгабаряа 130—140 процент гүйсэдхэдэг юм.

Социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон эрхим стахановецууд ажалай бүтээсын толотомо амжалтануудые харуулна. Шэл отологшод нүхэд Непомнящий—151 процент, Непомнящая—139 процент, хайрсаг ябталагшад нүхэд Гордеев—140 процент, Галь—135 процент, формовщик Мельников ба бусад үдэр бүри үйлэдбэриингөө даалгабариие үлүүлэн дүүргэдэг болоһон байна.

Эдэ амжалтатай хүдэлмэриин аша үрэ хадаа хүдэлмэришэдые табанжэлэй зорилготой һайнаар танилсуулһан дээрэһээнь болоно. Эндэ бүхы цехүүдтэнь лозунгнууд ба плакадууд хүдэлмэришэдэй хүрэһөөр хараха газарта хадагдаһан байха юм. Мүн хүдэлмэришэдэй гүйсэдхэлые харуулһан доска ба «Молния» гэжэ эрхимүүдэй амжалта, гээгдэгшэдэй дутуу дунданууды харуулһан хуудаһа гаргадаг байна.

Туйлаһан амжалтануудаа бэхижүүлжэ, социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлхын түлөө тэмсэхэ —шэлэй заводойхидой шухала зорилго мүн байна.

Н. ЦЫБЕНОВ

70 хүн воскреснигтэ хабаадалсаа

Баргажанай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозойхид колхозойнгоо центрые культурна ба болбосон шэнжэтэй болгохын тула бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилнэ. Һаяхан колхозой 70 гаран членүүд воскресник үнгэргэжэ, барилгада хабаадалсаба. Тус үдэр эдэнэр 3 гэр барижа дүүргэһэн байха юм. Воскреснигтэ хабаадалсаһан модошо дархашуулай бригадынхид (бригадирынь нүхэр Аюшеев) даалгабаряа 130-135 процент хүртэр дүүргэһэн байна. Тэрэшэлэн бусад колхозннигууд һайнаар хүдэлмэрилжэ, эрхим жэшээ харуулба. Удаань нүхэр Аюшеевэй бригада 7 хоногой туршада 8 гэр, 2 амбар, бани барижа дүүргэбэ. Барилгын хүдэлмэри үргэлжэлһөөр.

...ультурно-гэгээрэлэй ...элмэридэ анхаралаа табинагүй

...лшан арадай дунда агитацион-...ггууламжын ба политико-...элэй хүдэлмэрие аймагай ...рно-гэгээрэлэй таһагай хүтэл-... социалистическэ культурын ...н, уншалгын байшан ба кол-... клубууд ябуулха ёһотой. Гэ-..., Сэлэнгын аймагай центрын ...истическэ культурын байшан ... аймагай хүдэлмэришэдэй, ...агшадай болон колхознигуу-...үлөөтэй сагта культурнаар ... газар боложо шадаагүй бай-...

...байшангые даагша нүхэр До-...олбол социалистическэ куль-... байшангай хүдэлмэридэ тон ... хэрэгээр хандадаг. Тиимэ ...э, тэрэнь гоё һайхан плакат ... портредүүдээр шэмэгдээ-...зета, журнал ба ном дэбтэр-... байна. Гадна, энэ клуб ... ажалшан арадай дунда та-...эй түсэбые ойлгуулха талаар ...уса хүдэлмэрилнэ.

...нгай дэргэдэ драматическа, ... ба бусад кружогууд хүдэл-...өггүй, уранһайханай зүйлнүүд ...руулагдана. Хэрбээ болоошье ...зон үсөөн суглардаг юундэб ...зал соонь тон муухай байдаг. ...кино тон үсөөн харуулагдадаг, ...эшье, тэрэнь мүртэйгөөр үн-...гүй, лентэнь таһардаг, зарим-...адынь харуулаад дүүргэдэг ...уд яһала олон үзэгдэдэг. Ай-...кинофикациин начальник нү-...Кормышкин мүнөө хүртэр ...е хэмжээ абангүй һанаа ...уйһаар.

...иотекэ, уншалгын залынь хо-...хаалгаатай байдаг. Тэндэнь ...литература, шатар, домино, ...д, баян болон радио үгы ...э баянтай байһан аад, тэрээ-...гайда абхуулшаһан байна.

..., олонхи партийна, комсо-...о организацинуудай болон ...ой правлениин зүгһөө клубта ...алгын байшанда гүйсэд ан-... табидаггүй дээрэһээнь айма-...онхи колхозуудаар культурно-...элэй эмхизургаануудай хүдэл-...гто орхигдоһон ушарнууд ...згдэнэ. Жэшээлхэдэ, Ноехо-... Доодо Бүхэнэй сомоной ..., уншалгын байшангууд ...нигуудайнгаа дунда агитаци-...үдэлмэрие тон муугаар ябуул-...на. Эдэ сомонуудай колхо-... клубынь суургатай байдаг. ...нигуудай культурнаар амар-...лөө анхарал табигданагүй.

..., иимэһээ, ойрын сагта тус ...ахи культурна гэгээрэлэй хү-...иин дутуу дундые эрид усад-... культурна гэгээрэлэй хүдэлмэ-...өэдэ хэмжээндэ хүргэхэ шу-...

И. ОЧИРОВ.

ГҮРЭНЭЙ ШУХАЛА ХЭРЭГ

Манай республикын экономикодо загаһанай ажаүйлэдбэри ехэхэн удхашанартай. Бурят-Монголой АССР дотор загаһаар элбэг нуурнууд ба мүрэнүүд тон олон. Тэрээнэй талмайнь бүхы дээрээ 2120 мянган гектарһаа дээшэ юм.

Манай республикын уһан соо амидардаг загаһанууд: гол зүйлнүүд хилмэ, сиг, омуль, хадаран, таймень, зэбгэнэ, даватчан, ялаагана, елец, алгана, хөөлэнтии, язь, сурхай, гутаар, бычок ба голоменка г. м.

Байкал дээрэ 17-дохи зуунһаа эхилжэ загаһанай олзоборилолго захалһан байна. Гол түлэб омуль ба хилмэ баридаг байгаа. Хуушанай үедэ эдэ загаһадые түрэһэ хаялганайнь үедэ баридаг дээрэһээ омуль ба хилмэ гэхэ зэргын үнэтэ загаһанууд тон хомор боложо эхилһэн байгаа. Жэшээлхэдэ ХХ-дэхи зуунай эхиндэ Сэлэнгын омуль эгээ үсөөндөө ороһон ба Баргажанда огто үгы шахуу болоһон юм. Хэрбээ 1840 он хүртэр Байкал дээрэ 87—90 мянган центнер омуль баридаг байгаа һаа, ХХ зуунай эхиндэ миил 6,5 һаа 30 мянган центнер хүртэр баридаг болоо һэн.

Олзоёо харадаг капиталистнууд омуль ба хилмые дахин олошоруулжа шадаагүй байһаниинь мэдээжэ.

Советскэ засагай тогтоһонһоо хойшо омолиин тоое урда хэмжээдэнь оруулха ба бүри олон болгохо тухай хэдэ хэдэн бодото хэмжээнүүд абтаһан байха юм. Жэшээлхэдэ түрһэеэ хаяжа байһан үедэнь али бүхы загаһануудые огто барихагүй, харин харууһалжа байха ба мүн залуу жэжэ загаһануудые бариха ябадал хоригдоһон байгаа. Эдэ хэмжээ ябуулгануудай ашаар Байкал дээрэхи загаһанай олзоборилолго дахин һэргэһэн ба омуль барилга жэлһээ жэлдэ өөдөө ургажа, 1931—33 онгуудта 61—65 мянган центнер, 1940—1941 онгуудта 56—57 мянган центнер хүртэр дээшэлүүлэгдэбэ.

Фашистска Германи ба империалистическэ Японие илаһанайгаа һүүлдэ манай орон болбол мүнөө энхэ амгалан социалистическэ байгуулалтадаа орожо, загаһа баридаг уһануудаа бусаан абахаһаа гадна, дээрэнь Курильска аралнууд, урда Сахалин, Балтиин далайн баруун хуби гэхэ мэтэ загаһа барилгын шэнэ шэнэ газарнуудые нэмээгээд байхадаа, загаһата уһан нуурнуудые тон зүбөөр ба гамтай һайнаар ашаглаха дүүрэн арга боломжотой болоо.

Советскэ загаһанай ажаүйлэдбэри түсэб ба ёһотой научна баримтанууд дээрэһээ үндэһэлһэн байдаг. Иимэдэ загаһанай баялигые хайра гамгүйгөөр ашаглаха ябадал манайда гарадаггүй юм.

Манай республика дотор загаһа барилгые саашадань хүгжүүлхын түлөө загаһануудай, илангаяа омульнуудай тоое олошоруулха, мүн баһа шэнэ түрэлэй загаһануудые манай эндэ нютагжуулан үсхэхэ шухала болоно.

Загаһанай запасые урданайнь хэмжээндэ хүргэхын түлөө 2 янзын аргануud байдаг: нэгэдэхинь—загаһа үдхэхэ хэмжээ ябуулганууд, хоёрдохинь—загаһа барилгые гуримшуулха ба загаһые харууһалхэ ябадал болоно.

Загаһа харууһалха зүргаан (Байкалорыбвод) болбол илангаяа омуль загаһануудай тоое олошоруулхын тухай онсо анхаралаа табиха уялгатай. Байкалай омуль болбол түрэһэеэ хаяха гэжэ мүрэн өөдэ үгсэхэ үедөө тон хялбар хүнгэнөөр баригдадаг байна. Тиимэдэ Байкалрыбвод ба Байкалгосрыбтрест болбол Большереченскэ загаһанай завод дээрэ омулие үсхэхэ ябадалда онсо анхаралаа хандуулжа, мүнөө жэлдэ 130 миллионһоо үсөөн бэшэ омулиин түрэһэнүүдые уһанда табиха ябадал хангаха уялгатай байна. Тэрээнһээ гадна, Байкалрыбтрест болбол Сэлэнгэ мүрэн дээрэ ехэхэн хүсэтэй загаһа үдхэлгын заводые барижа эхилхэ ба 1947 ондо хүсэндэнь оруулха ёһотой байна.

Мүн омульнуудые олошоруулхын түлөө Байкалорыбвод болбол Чывыркуй, Дээдэ-Ангар ба Кичера мүрэнүүд дээрэ загаһа үдхэлгын заводуудай барилга эрхилжэ, 1948 ондо эдэ заводуудые хүсэндэнь оруулха ёһотой болоно.

Олзоборилгын загаһануудай запасые үргэдхэхэ хэрэгтэ загаһанай ажахын мелиораци, тайлбарилан хэлэбэл загаһанай түрэһэеэ хаяха ябадалые һайжаруулха ябадал тон ехэ удхашанартай байна. Тиимэдэ омулиин түрэһэнүүдээ хаядаг газарнуудые 1946—1947 онуудта сэбэрлэхэ ябадал загаһа харуулха органуудта даалгагдаһан байна. Мүн Сэлэнгын загаһа шэнжэлэлгын станциин хүдэлмэрие эрид һайжаруулхаһаа гадна, Байкал дээрэ научно шэнжэлэлгын база байгуулхань шухала. Гутаар, сурхай гэхэ мэтэ загаһа эдидэг арьяатан загаһануудые бариха ябадал хадаа загаһанай тоо олошоруулгада ехэхэн удхашанартай байна. Омулиин түрэһэнүүдээ хаяхаар мүрэнүүд өөдэ, гол түлэб Сэлэнгэ мүрэн өөдэ үгсэжэ ябаха үедэнь тэдэ загаһануудые бариха ябадал огголон хоригдохо ба хуули бусаар баригшадтай хатуугаар тэмсэхэ ябадал гүрэнэй тон шухала удхашанартай хэрэг мүн байна. Байкалорыбвод энэ талаар тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байдаг.

Байкалорыбвод болбол загаһа барилгын зэр зэмсэгүүдые тон һайнаар хинан хаража байха уялгатай. Тиигэбэшье Кабанска ба Ехэ Кударын аймагуудта 54 мм. ба дээшээ нүхэтэй гүльмэ губшуур хэрэглэхэ ёһотой байһан аад, харин 32 мм. нүхэтэй губшуур хэрэглэдэг байһаниинь тоншье болошогүй хэрэг.

Манай республикын Министрнүүдэй Соведэй мүнөө жэлэй июниин 7-ой тогтоолой ёһоор августын 25-һаа эхилээд октябриин 20 хүртэр Сэлэнгэ мүрэн дээрэ Облом гэжэ хушууһаа Боярска хүртэр, баһа тус мүрэнэй бүхы татуурнуудта загаһа барилга хоригдоһон байна. Тиимэдэ Байкалорыбвод ба тэрээнэй инспекторнүүд болбол өөрынгөө хүдэлмэрие һайжаруулан, энэ үе соо хуули бусаар загаһа баригшадтай шангаар тэмсэхэ ёһотой.

Загаһата уһануудые ашаглан хэрэглэхын талаар хатуу журам байгуулагдаха ёһотой. Энэ журамые Байкалорыбвод хангаха уялгатай. Гэбэшье зарим организацинуудта ба колхозуудта өөртөө олзо хэхын түлөө загаһа бариха ябадал али олон үзэгдэнэ. Энэ ябадалтай хатуу тэмсэл хэхэ хэрэгтэй. Зарим аймагай ба участогуудай инспекторнүүд болбол загаһа баридаг бригадануудай бүхы бариһан загаһаяа тусхайта пунктнүүдтэ тушааһан үгыень һайтар шалгадаггүй, хайша хэрэгээр хандадаг байха юм. Мүн зарим колхозууд загаһа баридаг уһандаа ондоо организацинуудые табижа загаһа барюулдаг байха юм. Загаһа барилгын билетүүдые һайнаар шалгахань тон шухала.

Хуули бусаар загаһа агнаха, худалдаха, хулгайлха ябадалнуудые тэрэ дарынь зогсоожо, гэмтэй хүнүүдые харюусалгада оруулха ба сүүдтэ үгэхэ хүртэр хэмжээ абаха хэрэгтэй.

Манай республикын уһа нуурнууд соохи загаһанай тооe олошоруулха ба тэрэниие харууһалха талаар дээрэ дурсагдаһан хэмжээ ябуулганууды бэелүүлхэ хэрэг болбол гүрэнэй шухала удхашанартай ябадал мүн байна. Энээн дээрэһээ загаһа барилгые саашадань ехэ болгохо, манай уһан соохи үнэтэ загаһануудай запасые хүсэд бии болгохо ба шэнэ табанжэлэй түсэбөөр манай республикын загаһанай ажаүйлэдбэриин урда табигдаһан зорилгонуудые дүүргэхэ ябадал дулдыдана.

Энэ талаар Байкалорыбвод ба тэрэнэй нютагай эмхинүүдтэ бодото туһаламжа үзүүлхэнь шухала байна.

И. ЛОГУШКИН,

ВКП(б)-гэй Обкомой секретарине загаһанай ажаүйлэдбэриин талаар орлогшо.

Городой предприятинуудай, заводуудай ба эмхидзургаануудай залуушууд зунай спортивна сезониие эмхитэйгээр эхилбэ. Мүнөө волейболоор наадалга эгээл хаһа дундаа ябуулагдажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Паровоз бүтээлгын заводой ба «Динамо» гэжэ спортивна обществын спортивна команданууд пединститудай спортивна талмай дээрэ волейболой нааданай мүрысөө үнгэргэжэ байна.

И. Красавцевай фото.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

ЗАЛУУШУУЛАЙ УЯЛГА

Улан-Удын түмэрзамай узелай депогой машинистнуудай хоорондо социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрбэ. Мүнөө тэндэ Сталинай нэрэмжэтэ колоннанууд эмхидхэгдэнхэй. Комсомольско-залуушуудай колонные машинист нүхэр Башиский хүтэлнэ. Энэ нүхэрэй бригада мүрысөөндэ оролсохотойгоо хамта, өөрынгөө ЕА 2771 гэжэ паровозоор 1946 оной гоо даалгабари ноябриин долоон болтор дүүргэхээр уялга абаал, тэрэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ эхилээ.

ЯРУУНЫН ЗАГАҺАНАЙ ЗАВОД ТҮРҮҮЛБЭ

Республикын загаһанай заводуудай хоорондохи социалистическэ мүрысөөнэ Яруунын загаһанай завод түрүүлбэ. Энэ завод болбол хоёрдохи кварталайнгаа даалгабари 118 процент, мүн июнь һарынгаа даалгабари 127 процент дүүргэһэн байна. Мүн Мысовско, Гусино-озерско, Усть-Баргажанай загаһанай заводууд муу бэшээр хүдэлмэрилжэ, мүн түрүү һууринуудые эзэлбэ.

МАЛАЖАЛАЙ ТАҺАГУУДЫЕ ДААГШАДАЙ ЗҮБЛӨӨН

Бурят-Монголой малажалай Министерство энэ жэлэй июлиин 7-ой үдэр аймагуудай малажалай таһагуудые даагшадай зүблөө нээбэ.

Энэ зүблөөндэ сугларагшад малажалай министр нүхэр Хазагаевай ба малажалай министрын орлогшо нүхэр Вахрушевай элидхэлнүүдые шагнаба.

ХҮҮГЭДЭЙ ПЛОЩАДКАНУУД ЭМХИДХЭГДЭБЭ

Улан-Удын городской районой гэгээрэлэй таһаг ба ВЛКСМ-эй райком 4-дэхи ба 8-хи һургуулинуудай байшанда хоёр сезондо хүдэлмэрилхэ хүүгэдэй площадка эмхидхэбэ. Эндэ хамта 260 гаран хүүгэд амаржа гараха байна. Хүүгэдэй амаралтые һайнаар үнгэргэхын тула тэндэ тусгаар наадануудай, биллиардын, буудалгын таһагууд эмхидхэгдэһэн байна. Мүн амаржа байһан хүүгэдтэ үдэр бүхэндэ кино харуулагдадаг ба элдэб янзын темэнүүдээр лекци уншагдадаг, тиигээд уншагдажа байгаа темэтэй дашарамдуулан проекционно фонарьяар элдэб картинанууд харуулагдана. Баһа тэдэнэр сүлөөтэй сагтаа сквер ба сад ошодог юм.

КОМСОМОЛЕЦУУДАЙ УУСХЭЛ

Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд колхозойнгоо дэргэдэхи һургуулида һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл хэхэ хүдэлмэридэнь туһаламжа үзүүлхэ гэжэ хамтынгаа суглаан дээрэ хэлсэһэн байгаа. Тиигээд һаяхан воскресенигоор ойдо гаража, 50 кубометр түлеэ бэлдэбэ. Энэ воскресенигтэнь 26 комсомолецууд ба залуушууд хабаадалсаһан байна.

П. СОДБОЕВ

ҺУРАЛСАЛАЙ ШЭНЭ ЖЭЛДЭ БЭЛЭН

1945-46 оной һуралсалай жэлэй дүүрэхэтэй хамта манай республикын һургуулинууд һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэрие эбуулжа захалаа. Һүүлэй мэдээгэй ёһоор Улан-Удын 4-дэхи басагадай һургуули (директорынь нүхэр Буркина, бүхы бэлэдхэлэйгээ хүдэлмэри хүсэд дүүргэбэ. Мүнөө һургуулинь һуралсалайнгаа жэлые захалхада бэлэн болоод байна.

200 ПИОНЕРНҮҮД АМАРЖА БАЙНА

Зэдын аймагай гэгээрэлэй таһаг Хүдаче, Баян, Батогол гэжэ нютагуудта ба „Галын Очин“ гэжэ колхозой дэргэдэ пионернүүдэй лагерьнуудые эмхидхэбэ. Эдэ лагерьнуудынь июниин нэгэндэ нэ гээд, тэндэнь мүнөө 200 пионернүүд амаржа байна. Мүн аймагай центр-Петропавловскда хүүгэдэй площадка эмхидхэгдээ.

ШЭНЭ ҺУРГУУЛИ ЭМХИДХЭГДЭХЭНЬ

1946-47 оной һуралсалай жэлдэ Гусино-Озеро гэжэ түмэр замай станциин дэргэдэ түмэр замай һургуули шэнээр эмхидхэгдэхэнь. Тус һургуулида үгтэһэн байшан мүнөө һэльбэн заһабарилагдажа байна. Энэ жэлэй сентябриин нэгэндэ һургуулинь һуралсалайгаа шэнэ жэл захалхань.

400 ХҮНДЭ КОНЦЕРТ ХАРУУЛАА

Ой модоной ба модо урадхуулгын хүдэлмэрилэгшэдэй союзай обкомой агитбригада (түрүүлэгшэнь нүхэр Алексеев) июнь һарын туршада Хориин, Курбын леспромхозуудта, Онохой, Дээдэ-Удэ, Кудан, Дунда-Удын модо урадхуулгын пунктнууд дээгүүр ба Хэжэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ, Заиграйн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозуудаар ябажа, һонирхолтой концертнүүдые ба зүжэг наадануудые харуулһан байна. Үнгэрэгшэ һарын туршада тус бригада 16 концерт табижа, 4 мянга шахуу хүниие хабаадуулба. Тиигэхэ зуураа олоной дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри һайнаар үнгэргэжэ ябаһан байха юм.

ШЭНЭ МАГАЗИНУУД НЭЭГДЭБЭ

Улан-Удын Бурмонторг анха „Глав нивермаг“ конторые (Ленинэй үйлсэдэ) һэльбэн заһабарилаад № 1/2 магазин нээбэ. Үргэн хэрэгсэлэй эд бараа наймаалагдана. Мүн Баргузинска үйлсэдэ Бакалейно-гастрономическа магазин нээгдэбэ.

ЗАЛУУ ИЗБАЧТА ТУҺАЛАМЖА

...луб, уншалгын байшангые гоёон шэмэлгэ

...эдэхи Сталинска табанжэлэй ...э зорилгонуудые бэелүүлхэ ... культурно-гэгээрэлэй эмхи...нууд, илангаяа хүдөөгэй ун...н байшангууд, клубууд, биб...лиотекэнүүд ехэ ба харюусалгатай ...эзэлхэ зэргэтэй. Тэдэнэй хү-...иинь баран арад зоной улам ...а байһан культурна эрилтые, ... баяртайгаар ажа һууха яба-... хангаха хэрэгтэ тааруулан ...дуулжа табигдаһан байха ёһо-...

...өө сагай условидо хүдөөгэй ...боложо шата дамжан урган ...жэ байгаа уншалгын бай-...й хүдэлмэриин формо ба ме-...лдэб олон янзын байха болоно. ...урно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэг-...эдэ бүхы формо ба методые ...гөө хүдэлмэриин түсэбые дүүр-... хэрэгтэ шадамар зүбөөр хэрэг-... уялгатай гээшэ.

...бачай хүдэлмэри бэрхэхэн хэ-... тиигэбэшье, хүндэтэй ба һонир-...й хэрэг юм. Энэ хадаа һанаан ...элэй хүдэлмэри болоно. Хүн ...л олон ниитэ зониие гэгээрүү-...олбосоруулжа байһанаа мэдэр-...ом. Олониитэ арад зоной оюун ...ай мэдэрэлые ургуулжа байнаб ... мэдэжэ байхаһаа ондоо иимэ ...холтой ба зохид һайн юун ...эб»,—гэжэ М. И. Калинин хэлэ-...ом.

...шалгын байшан, хүдөөгэй ба ...озой клуб тосхоной дайшалхы ...пункт ба культурна центр бай-...тула эгээн түрүүн өөһэдынгөө газаахи ба досоохи түхэл шэнжээрээ ажалшадые бэедээ хандуулан татаха ба ариг сэбэрые сахилга, шанга журамаара ба зохистой һайн байдалаараа, гоё шэмэлгээрээ бодото жэшээ болохо еһотой.

Нэн түрүүн уншалгын байшанай гэр бүрин бүтэн байха ёһотой. Гэбэл, байрань үбэлэй сагта дулаан, сонхо, үүдэнүүдэнь, оройн хушалта саг хаһа соогоо заһабарилагдаһан байха болоно. Досоо хананууданъ штукатурлагдаһан ба сагаадагдаһан гү, али шэрдэгдэһэн, тон һайнаар угаагдаһан, сонходонь хүшэгэнүүд татагһан, сэсэгүүд байгаа һаа һайн байха. Шорой богой хайрсаг, нёлбохо таз, бусалһан уһан, хүлөө аршаха щетко, гадаадахи хубсаһаяа үлгэхэ тусгаар бишиихан таһалгатай байха ёһотой.

Уншалгын байшанда ерэхэ харгы зохидоор заһагдаһан ба тэрэнэй газаагуурхинь сэбэр культурна болгогдоһон ба хоройлогдоһон байха ёһотой. Уншалгын байшанай үүдэн шадар эльһэ адхаһан талмай түхеэрхэ, хүлөө аршадаг юумэ хэхэ хэрэгтэй. Үүдэнэйнь урда 2 скамейкэ табиха, сэсэг тариха, элдэб жэмэстэ ба бусад модонуудые һуулгаха шухала. Гэрэйнгээ хашаагай нэгэ талада түлеэнэй сарай амбар, убориио угаадаһанай нүхэ, нгөө таладанъ хизкультурна талмай хэхэ, болохо арга байгаа һаань жэмэстэ модоной сад тариха хэрэгтэй. Энэ миин айлай һуужа байһан гэр бэшэ, үдэр бүри олониитын-политическэ ба культурна хүдэлмэри ябуулдаг эмхи зургаан гэжэ холоһоо мэдэхээр байхын тула уншалгын байшангай оройдо Улаан туг үлгэхэ хэрэгтэй. Үүдэн дээрэнь эли тодоор бэшэһэн гаршаг байха ёһотой. Жэшээлхэдэ: «Колесовско сомоной соведэй уншалгын байшан» гэхэ мэтэ.

Гэрэйнгээ нюур талада сонхонууд дээгүүр колхозно деревниин мүнөө үеын байдалай зорилгонуудые тодорхойлһон лозунгнуудые үлгэхэ шухала болоно. Революционно һайн үдэрнүүдтэ ба ажахын-политическэ кампаниин үедэ уншалгын байшан уран гоёор шэмэгдэһэн байха еһотой. Гэрэйнь урда талые вождьнорой портредүүдээр, тугуудаар, тус һайндэртэ зорюулагдаһан лозунг ба плакадуудаар гоеон шэмэхэ хэрэгтэй. Колхозник бүхэнэй шэнэ газетэ уншахын тула уншалгын байшанай үүдэндэ дүтэшэг газетнэ витринэ түхеэрхэ хэрэгтэй. Мүн тэрэ шадар тусхай самбар дээрэ гү, али уншалгын байшанай нюур талада социалистическэ мүрысөөнэй ябасые тэмдэглэхэ доска эмхидхэхэ шухала. Гэрэйнгээ дотор нэгэ ханадань ханын газетын, информациин доскагай байха саг үргэлжын һуури тодологдохо еһотой. Тэрээн дээрэнь уншалгын байшанай хүдэлмэриин түсэб уншалгын байшанай соведэй членүүдэй дежурилхэ ээлжээнэй расписани, дотоодохи журамай дүрим гэхэ мэтэ бэшээтэй байха ушартай.

Мебелиинь хүдэлмэридэ таарамжатай зохид байха еһотой. Скамейкэ бэшэ, харин стулнууд байгаа һаа таарамжатай юм. Столнуудынь ехэ бэшэ багаханууд байгаа һаа һайн. юуб гэхэдэ, бүлэг бүлэгөөрөө заняти хэхэдээ сугтань табихада ба залай хэрэгтэй болоходо зайлуулхада зохид байха юм.

Уншалгын байшанай хүдэлмэридэ гэрэйнгээ досоохи ханануудынь шэмэглэн найруулга ехэ удхашанартай, юундэб гэхэдэ, эли тодо зурагаар агитаци хэлгэ клубай хүдэлмэриин шухала формо ба методэй нэгэн болоно. Бүхы шухала материалнуудай бараниинь үлгэхэдэ байшанай хананъ ехэнхидээ багададаг гээшэ, тиимэһээ тусхай доскануудые табиха хэрэгтэй.

Клубаа найруулан шэмэлгые һайнаар бодожо үзэхэ ба оронойнгоо, республикын ба нютагай ажахынполитическэ зорилгонуудтай зохилдуулагдаһан байха еһотой. Энэ хадаа сомоной соведэй, колхозой ба өөрынгөө уншалгын байшанай гү, али клубай хүдэлмэриие харуулха болоно. Материалнуудые ханануудта зайгүй нягтаар, харин темэ темээрэнь бүлэглэн хубаарилжа нияха хэрэгтэй. Лозунгууд, монтажнууд, выставкэнүүд, ханын газетэнүүд, диаграмма ба бусад нарин нягтаар, һайн шанартайгаар бүтээгдэхэ еһотой. Тэдэ юрын тодо үзэгүүдээр бэшэгдэһэн, уншахада зохид байха зэргэтэй.

Уншалгын байшан бүхэн Ленинэй, Сталинай, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй политбюрогой ба правительствын членүүдэй портредүүдтэй байха еһотой. Эдэнь бүгэдэ нэгэн адли рамкатай байха. Бусад ехэ ехэ эрдэмтэд, түрүү хүнүүдэй портредүүд ба альбом байбал һайн гээшэ. Уншалгын байшанай лозунг ба плакат гэхэ мэтэ материалнуудые һэлгэжэ байха шухала.

Уншалгын байшанай хүдэлмэридэ шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэб тухай Хуулиие олондо ойлгуулха ябадал ехэхэн һуури эзэлхэ еһотой. Мүн агро-зоотехническэ ба сарагэй булангуудые эмхидхэхэ шухала.

А. ГЕРАСИМОВА, Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин методическа кабинедэй директор.

Түрүү бригадынхидэй баяр

Урда үдэрэнь бороо орожо, үглөөгүүр аажам дулаахан болобо. Наранай улаан туяа газарай нюргые шаража, халуун амисхалаар дулаасуулан байба.

Үглөөгүүр эртэ колхозой правлениин дэргэдэ нэгэ хэдэн хүнүүд суглараад, баяртайгаар хөөрэлдэжэ байба.

— Ягаа хүхюутэй үдэр болобоб? — гэжэ нэгэ хүнһөө һурахамнни намда ингэжэ хөөрэбэ.

— Манай тракторна бригада МТС соогоо мүрысөөндэ илаба, мүнөө үдэр дамжуулгын Улаан туг манай бригадада барюулхаар МТС-һээ хүн ерэхэнь гэжэ тогтон байна дүтуу хөөрөөд, нэгэ моритой ерэһэн хүниие угтан гүйжэ ябаба.

Би тэрэ конторой дэргэдэ байһан моритой хүнэй үдэрэй ошоо амаршалаад, энэ тэрэ нютагай һониниие һуража байхадамни, дэргэдэмни нэгэ хүбүүн ерэжэ намһаа ингэжэ һураба.

— Та хаана ошохотнойб? — намһай һуугаад ошыт гэбэ.

Би тэрэ хүбүүнһөө хаана юу энэбши? — гэжэ һурахадамни, — Балдан Цыбикдоржиевай бригадын прицепщигээр хүдэлмэрилнэб гэжэ зуураа, мүнөө үдэр манай коллективтэ дамжуулгын Улаан туг барюулха юм гэбэ. Би энэ дэргэе нүхэр Цыбикдоржиевай бригада хүрэжэ ошохоор тэрэ хүүнтэеэ колхозой центрһээ мордобоб. Центрһээ саашаа харгын хажуу дабажа ошобо. Тэрэ үндэр дабаанай хажуугаар ябахада ба колхозой олон малай бэлшэжэ ябаые харабаб. Мэргээстэ гэжэ нэрэтэй хада юм даа, — гэжэ тэрэ хүбүүн намда хөөрэбэ. Тэндэ бэлшээжэ ябаһан мал һайн харууһатай дээрэһээ булталаа тобир таргануу байба. Саашаа модо хахад газар ябаад байхадаа би юумэнэй гүнгинаһые дуулабаб. Тэндэ нүхэр Цыбикдоржиевай тракторна бригадынхин хүдэлмэрилжэ ябаһан байба. Хоёр набтархан гүбээвүүдэй хажууда тогтоһон, колхозой полевой стан хүрэжэ ерэбэди.

Тус бригадай полевой стан культурнаар заһабарилагдаһан байна. Тэндэнь табанжэлэй түсэбтэ зорюулагдаһан элдэб диаграмма ба фотомонтажанууд ниагдаһан, дайшалхы хуудаһан ба ханын газетэнүүд саг үргэлжэ гаргагдадаг байба. Тэрээн дээрэнь ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлаһан стахановецуудай нэрэ бэшэгдэнэ.

Тэрээниие хаража байтарни бригадир нүхэр Б. Цыбикдоржиев, учетчик Ц. Эрдыниев ба залуу тракторист комсомолец нүхэр Нохошкуев гэгшэд орожо ерээ. Би тэдэнэртэй хөөрэлдэбэб.

— Зай, танай бригада ямар хүдэлмэрилжэ байнаб? — гэжэ асуубаб.

Нүхэр Цыбикдоржиев өөрынгөө бригада тухай тодорхойгоор намда хөөрэжэ үгэбэ.

— Манай бригадын хүдэлмэрилдэг „Большевик“ гэжэ хүдөө ажахын артелиин поли энэ гэжэ намда заана. — Хабарай тарилгын хүдэлмэридэ бидэнэр апрелиин 17-ой үдэр ороо һэмди. Полевой хүдэлмэридэ орохотоёо хамта, машинануудайнгаа хойноһоо техническа харууһа хэлгые бэелүүлжэ эхилһэн байгаабди. Энээнэйнгээ ашаар тарилгын үедэ нэгэшье трактор һаатажа байгаагүй. Манай бригада 1890 гектар элдүүрилхэ түсэбтэй юм. Мүнөө 2394 га элдүүрилжэ жэлэйнгээ түсэбые 126,6 процент дүүргэбэ. 330 гектар пар хахалха даалгабаритай байһан аад 933 га хахалжа түсэбөө 282, 7 процент дүүргэбэди. Гадна, хамта 2723 килограмм гөрючи арбилагдаһан байна. Тракторнистнууд бүхэн машинануудайнгаа техническа харууһанай журамые нягтаар сахидаг байна. Түрүүшынгээ жэлдэ трактор жолоодоһон нүхэд Нохошкуев, Санжиев гэгшэд өөһэд хоорондоо мүрысэжэ, ажалай толотомо амжалтануудые туйлаһан байна. Нүхэр Нохошкуев 249 гектар элдүүрилжэ даалгабаритай байһан аад, 356 гектар элдүүрилбэ.

Эдэ амжалтануудые туйлаха хэрэгтэнь агитаторнууд нилээд туһалаа. Учетчик Эрдынеев, агитатор Лумбунова гэгшэд тракторист нүүдэй дунда хүндэтэй. Тэдэнэр табанжэлэй түсэб тухай Хуули тушаа хөөрэлдөөнүүд ба уншалгые саг үргэлжэ үнгэргэдэг, дайшалхы хуудаһануудые гаргадаг. Социалистическа мүрысөөнэй дүнгүүдээр үйлэдбэриин зүблөөнүүдые үнгэргэдэг байха юм. „Бурят-Монгольская правда“, „Бурят-Монголой Үнэн“, ба аймагайнь „Красная Селенга“ гэжэ газетэнүүд бригадада хододоо ерэдэг.

Игнэһээр байтар, машина ерэжэ станай дэргэдэ зогсобо. Машина дээрэ МТС-эй директор Найданов, МТС-эй парторг Бадашкеев, ахалагша механик Болотов, участковой агроном Анарьев, колхозой правлениин түрүүлэгшэ Цыденов ба бусад олон хүнүүд харагдана. Уданшьгүй колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыденов гэгшэ социалистическа мүрысөөнэй дүнгүүдээр МТС соогоо түрүү һуури эзэлһэн, нэгэдэхи бригадай коллективтэ МТС-эй дирекциин ба партийна организациин Улаан тугые барюулгада зорюулагдаһан суглаа нээжэ, бригадай бригадир нүхэр Цыбикдоржиевтэ үгэ үгэбэ.

Манай бригада МТС соохи социалистическа мүрысөөндэ илажа ябана. Тарилгын үдэ тээхи элдүүрилгэ болон, мүн тарилгые агсоо үнгэргэхын түлөө манай бригадын бүхы хүсэ шадалаа гаргаһан. Тэрээнэй ашаар, манай бригада МТС соогоо дэлгэрһэн социалистическа мүрысөөндэ илаба.

Сүхын МТС-эй директор нүхэр Найданова үгэ үгтэнэ.

— Колхознигууд ба МТС-үүдэй бүхы хүдэлмэрилэгшэд үндэр ургаса хураахын түлөө социалистическа мүрысөөндэ эршэмтэйгээр ороод, абаһан уялгануудаа хэрэгтээрэнь бэелүүлжэ байна. 1946 оной июниин һүүлшын мэдээгээр, манай МТС тракторна хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые 115 процент гүйсэдхэһэн байха юм.

1946 оной тракторно хүдэлмэринүүдэй түсэбые хахад жэл соо дүүргээд байхадаа, энэ бригада МТС-эй дирекциин ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг абаха эрхэ олобо гээд, — нүхэр Ц. Найданов бригадир нүхэр Цыбикдоржиевтэ Улаан туг барюулба. Тиихэ зуураа, нүхэр Найданов бригадай коллективые үшөө һайнаар хүдэлмэрилхые уряалан, нүхэр Цыбикдоржиевай бригадые халуунаар амаршалба. Бусад олон нүхэд үгэ хэлэбэд.

Наран орой болоһоншье һаань, энэ бригадай хүдэлмэрилэгшэд суглаанһаа хүхюу омогтойгоор таража, ажал хүдэлмэридөө шамдагай орохын хойноһоо оролдонод.

Иимэ амжалтануудые туйлаад байһан нүхэр Цыбикдоржиевэй бригадынхид болбол үшөө үндэр гуйлалтануудые харуулхаар бэлэн байнад.

И. ОЧИРОВ.

Хэзээ анхаралаа табижа хүдэлмэрилхэ юм?

ВЛКСМ-эй ЦК - гэй XV пленум болбол залуушуулай бүхы хүсые табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ хандуулха тушаа дайшалхы программа гаргаһан байна.

Мүнөө комсомольско организацинуудай урда шэнэ табанжэлэй түсэб дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүхы залуушуулай хүсые элсүүлхэһээ ондоо ямаршье тиимэ шухала хүндэтэй зорилго байхагүйнь мэдээжэ.

ВЛКСМ-эй айкомуудай пленумүүд ба комсомольско эхин организацинуудай суглаанууд хаа-хаанагүй үнгэрөгэгдэжэ, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй XV пленумэй дүн тухай асуудал зүбшэн хэлсээд, табанжэлэй түсэб тухай хуулиие бүхы ажалшадта нэбтэрүүлэн ойлгуулха, арад зоной дунда дэлгэрһэн патриотическа хүдэлөөниие зүбөөр хүтэлбэрилжэ, энэ түсэбые бэелүүлхын түлөө эршэмтэй тэмсэлые эмхидхэхэ шиидхэбэри абтаа.

Гэбэшье, Мухаршэбэрэй аймагай зарим нэгэн колхозуудаар комсомольско эхин организацинууд өөрынгөө хүдэлмэриие һайнаар эмхилхэжэ шадаагүй.

Жэшээлхэдэ, Октябриин сомоной „Шэнэ байдал“ колхозой дэргэдэхи комсомольско эхин организаци ямаршье хүдэлмэри ябуулнагүй. Тус комсомольско эхин организаци (секретариинь Цыренгармаева) колхозой залуушуулай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие тон мунгаар табиһан байна,

ВЛКСМ-эй айком иимэ ябадалые мэдэнэгүй. Иимэ байдалые саашадаа ябабашье тэсэжэ болохогүй. Мүнөө комсомольско организацинуудай хүдэлмэри шэнэ сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэхын түлөө тэмсэлэй туг доро ябуулагдаха ёһотой.

М. НИМАЕВ.

Хилын саадахи армянинууд Ереванда ерэжэ байна

ЕРЕВАН, июлиин 3. (ТАСС). Нютагаа бусажа ябаа хилын саадахи армянинуудые тээһэн түрүүшын эшелон үсэгэлдэр Батумиһаа Армениин столицада ерэбэ. Бейрут ба Дамаскада удаан жэлнүүд соо ажаһууһан 1200 хүн Ереванда ерэбэ.

Үглөөнһөө эхилээд городой ажалшад вокзал тээшэ шамдана. 10 час 30 минутада поезд ерэбэ. Агууехэ Сталинда хүндэлэлэй, инаг эхэ орондоо хүндэлэлэй хүхюу дуу хашхараагаар эхэ орондоо бусажа ерэгшэд угтагдаһан байна. Ереванецуудай баяр хүргэлгэдэ хилын саадахи армянинууд советскэ Армениин гимн дуулажа харюусаба. Тэдэнэр нүхэр Сталинай портредтэй торгон туг бариад вагонуудһаа гараһан байна.

Эхэ орондоо бусажа ерэгшэдые Ереванска горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Осипян амаршалба. Доктор Манушякан харюу үгэ хэлэбэ.

Митингын һүүлээр, сэсэг ба туугаар шэмэгдэһэн автомашинанууд вокзалай дэргэдэ ерүүлэгдэһэн байгаа. Түрэлхи столицадаа бусажа ерэһэн армянинууд, городой ажаһуугшадаар хүндэтэйгөөр үдэшэгдэжэ, тэдэндэ уридшалан бэлэдхэгдэһэн байрануудта ошоһон байна.

Латвиин загаһанай ажаүйлэдбэриин амжалтанууд

РИГА, июлиин 2. (ТАСС). Латвийска ССР-эй загаһанай ажаүйлэдбэриин Министерствын предприятинууд кильки гэжэ загаһа барилгын хабарай үе соо ехэ амжалтануудые туйлаба. Тэдэнэр болбол кильки гэжэ загаһануудай эрье шадар дүтэлхэ үеые ашаглан, хоёрдохи квартал соо 1940 онойхиһоо үлүү ехэ загаһа бариба.

„Келка“, „Роя“ гэжэ ба загаһанай бусад заводууд 450 мянган банка консервэнүүдые ба тусхайлан дабһалһан 900 центнер Кильки гэжэ загаһа бочконуудта даража гаргаһан байна. Кильки гэжэ загаһаар консервэ хэхэ хахад жэлэй түсэбые 9 дахин үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Республикын загаһанай заводуудай хүдэлмэрилэгшэд жэлэй эсэс хүртэр миллион банк хүртэр килечнэ консервэ гаргахабди гэжэ уялга абабад.

Арменидэ шэнэ барилганууд

ЕРЕВАН, июлиин 2. (ТАСС). Армениин столицада союзна удхашанартай шэнэ механическэ заводой барилга эхилбэ. Энэ завод болбол консервнэ ажаүйлэдбэридэ зорюулһан машинануудые ба элдэб тухеэрэлгэнүүдые гаргаха болоно.

Тэрэшэлэн Ереванда электрохэмжүүрнүүдэй приборнуудай заводой барилга ябажа байна. Тэрэ завод 1947 оной эхиндэ хүдэлмэрилжэ эхилхэ юм. Завод болбол орёо онһото хэмжүүрнүүдэй аппаратура гаргаха болоно.

Ленинаканда шэнэ консервнэ заводой барилга ябуулагдажа байна. Энэ завод жэл соо 3 миллион банк хүртэр мяханай ба загаһанай консервнүүдые болбосоруулха болоно. Завод энэ жэлдэ ашаглалгада оруулагдаха байна.

Мүнөө жэлдэ Армениин гушан тосхонууд электрическэ гэрэл абаха болоно. 6 шэнэ гидростанцинуудай ба 8 микрогэсэй барилга ябуулагдажа байна. Микоянска районой Дачик тосхондо тепловой станци баригдаа.

◆★◆

БИЛЛИАРДААР НААДАЛГА

Городок городой социалистическэ культурын байшанда үдэр бүхэндэ биллиардаар наадалга болоно. Эндэ городой ажалшад хүдэлмэриингөө һүүлээр ерэжэ культурнаар сагаа үнгэргэнэ.

ХЭЖЭНГЫНХИД ИЛАБА

Һаяхан Хориин аймагай центртэ Хэшэнгын ба Хориин аймагуудай волейбольно командануудай уулзалга болобо. Эрид шанга тулалсаһанай һүүлдэ 2:0 гэһэн тоотойгоор Хэжэнгын команда илаба.

Уласхоорондын шэнжэлэл

Гадаадын хэрэгүүдэй Министрнүүдэй парижска конференциин хүдэлмэри болбол Италитай хэхэ эб найрамдалай договор ба эб найрамдалай конференциие татаха болзор гаргаха тушаа шухала асуудалнуудай талаар июль һарын түрүүшын 7 хоног дотор шиидхэбэридэ хүргэһэн байна.

Хэнээшье мэдэхээр, Московско конференци болбол Советскэ Союзай, США-гай, Великобританиин ба Франциин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведэй урда Германиин союзнигууд байһан гүрэнүүдтэй хэхэ эб найрамдалай договорнуудай һанал нэгэдэнги проектнүүдые бэлэдхэхын зорилго табиһан байгаа. Парижска „Дүрбэнэй Конференци“ болбол энэ зорилгоео гүйсэдхэжэ, Румынитай, Венгритэй, Болгаритай ба Финляндитай хэхэ эб найрамдалай договорнуудай гол баримтануудые тодорхойлхын талаар, мүн баһа Италитай хэхэ эб найрамдалай договорой хэдэ хэдэн асуудалнуудай талаар ехэхэн хүдэлмэри хэжэ гараһан байна. Июль һарын эхиндэ имагтал Италитай хэхэ эб найрамдалай договорой арсалдаата асуудалнууд шиидхэгдээгүй үлэһэн байгаа. Тусхайлабал Итали югослави хоерой хоорондохи хилэ ба Триест тухай, итальянска колонинууд ба итальянска репарацинууд тухай асуудалнуудай талаар багазаргын ондо ондоо һаналнууд бии байһан юм.

* * *

Мүнөө бүхы эдэ асуудалнууд шиидхэгдэбэ.

Тус конференциин абаһан тогтоолой ёһоор, Триест ба Дуино-Нови Градай хилэ соохи тэрээнэй район болбол Триестын сүлөөтэ территори болон таһарна. Дүрбэн державануудай тусхай комисси болбол консультациин түлөө Югослави ба Италиин түлөөлэгшэдые хабаадуулан, энэ сүлөөтэ территориин саг үргэлжын статудые зохеохо юм. Энэ комиссиин дурадхал болбол эб найрамдалай конференци дээрэ табигдана, тэрэнэй һүүлээр тус статут хадаа аюулгүйн Соведээр баталаглаха ёһотой. Аюулгүйн Совет болбол Югослави ба Италиин түлөөлэгшэтдэй зүбшэлдэн хөөрэлдэһэнэйгөө һүүлдэ Триестын губернаторые томилхо байна.

Итальянска колонинууд тухай асуудалай шиидхэбэриин ёһоор, Итали болбол урдань эзэмдэжэ байһан колонинууд тушаа эрхэе орхихо ёһотой болоно, энэ зүйл болбол эб найрамдалай договор дотор оруулагдан бэшэгдэхэ байна. Итальянска колонинуудай хуби заяан тухай эсэсэй шанартай шиидхэбэриие дүрбэн державанууд нэгэ жэлэй турша дотор гаргаха ёһотой, зүгөөр тэдэнэрэй нэгэн һаналда ерэжэ шадаагүйһаань тус асуудал Нэгэдэмэл нацануудай организациин үзэмжэдэ үгтэхэ байна.

Мүн Италиһаа абтаха репарацинууд тухай асуудалай талаар нэгэн һанал туйлагдаһан байха юм. Итали болбол 7 жэлэй турша соо Советскэ Союзда 100 миллион доллар репараци түлэхэ уялгатай гэжэ министрнүүд хэлсэн баталба. Тэрэ зуура энэ түлбэриин нэгэн хубинь итальянска ажаүйлэдбэриин продукцяар жэл бүри тушаагдан түлэгдэхэ ёһотой байха юм.

Италитай хэхэ эб найрамдалай договорой гол асуудалнуудай талаар шиидхэбэринүүдые абаад байхадаа, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Совет болбол эб найрамдалай конференциие татаха болзор тухай асуудалда орожо шадаха болоһон байгаа. Министрнүүд болбол өөрынгөө июлиин 4-эй заседани дээрэ 21 гүрэнэй түлөөлэгшэд июлиин 29-дэ Парижда сугларха байна гэжэ тогтоон хэлсэбэ.

Һүүлшын үедэ хари гүрэнүүдэй демократическа ба прогрессивнэ олониитэнүүд болбол Хидат дээрэ бии болоһон байдал тушаа ехэхэн һанаа зобонги ябадал үзүүлжэ байна. „Чайна уикли Ревью“ гэжэ журналай хэлэһэнэй ёһоор, Америкын Холбоото Штадууд болбол Хитаддахи гражданска дайнда „гурбадахи тала“ байха гэһэн позициие орхижо, гоминданда элитэ туһаламжа үзүүлхэ политикада ороһон энэ ушар болбол олониитын һанаае илангаяа ехээр зобооно.

Хитаһдаа японско империалистнуудые намнан зайлуулһанай һүүлдэ хитад арадай урда ороноо шэнэлүүлхэ национальна реконструкциин зорилго табигдаһан байгаа. Энэ зорилгые шиидхэхын түлөө тон түрүүн гражданска энхэ амгалан байдал байгуулха ба демократическа реформонуудые гүйсэдхэхэ ёһотой байһан юм. 1945 оной декабрь һарада болоһон гадаадын хэрэгэй 3 министрнүүдэй Московско зүблөөн дээрэ „Хитадта гражданска дайниие зогсоохо шухала тухай ба Хитадай национальна правителствын бүхы органуудта демократическа талануудые үргэнөөр хабаадуулха тухай“ хэлсээн туйлагдаһан байгаа. Мүнөө жэлэй эхиндэ болоһон Хитадтахи политическэ консультативна соведэй сесси болбол сэрэг дайнай ябадалнуудые зогсоохо тухай ба оронойгоо энхэ амгалан реконструкциин замууд тухай тогтоол абаһан байха юм.

Хитадай компартиин ба демократическа хүсэнүүдэй болон арадай революционно армиин түлөөлэгшэд болбол энэ тогтоолые бэелүүлхэ ябадал хангахын түлөө хамаг бүхы оролдолгонуудаа гаргаһан байха юм. Гэбэшье гоминдановска сэрэгүүд болбол зохеоһон хэлсээгээ эбдэжэ арадай революционно арми тээшэ шэнэ шэнэ добтолгонуудые эхилһэн байна. „Чикаго Сан“ гэжэ газетын мэдээсэһэнэйэр.

Хитадые японско империалистнуудһаа сүлөөлһэнэй һүүлдэ гражданска дайн болбол энэ орондо нэгэшье үдэр таһалдаагүй юм.

Хитадта гражданска дайе һужаргэхэ ябадалда туһалһан гол нэгэн нүхэсэл болбол США-гай зүгһөө гоминданда зэбсэгтэ туһаламжа үзүүлжэ байһан ябадал болоно гэжэ гансахан хитад ороной бэшэ, мүн бусад оронуудай прогресивнэ олониитын зон тэмдэглэнэ. „США-гай иимэ политика ябуулаагүй һаа Хитадта гражданска дайн угга гарахагүй багаа, гараашье һаа иимэ үни үргэлжэлхэгүй ба иимэ үргэн хэмжээтэй болохогүй байгаа“ гэжэ Хитадай демократическэ Лигиин орган, „Боньгуйбао“ гэжэ газетэ бэшэнэ. Мүн США-гай үйлэдбэриин профсоюзуудай конгрессэй түлөөлэгшэд болбол мүн иимэ тобшололдо ерэһэн ба Хитадта американска сэрэгүү[...] байгаа ушар хадаа Хитад[...] рой хэрэгтэ оролсохогүй [...] политикада харша байхаһаа [...] гражданска дай эршэлхэ [...] дань гоминданиие хүхиргэн[...] гэһэн мэдүүлгэ тэдэнэр һая[...] рэнэй департаментда эльгэ[...] даһан байха юм.

„Гоминданда үгэжэ байһа[...] боото Штадуудай туһаламж[...] бол һүүлэй үедэ илангая[...] хэмжээтэй болоһон ба улам [...] нюуса нөөсэгүй боложо [...] Ассошиейтэд Пресс аген[...] июниин 14-эй мэдээсэлэй [...] США-гай гүрэнэй секретар[...] болбол „Хитадта сэрэгэй [...] ламжа үзүүлхын шэнэ прог[...] зохёон баталха эрилтэ хэж[...] грестэ хандаба. „Чайна Ревью“ гэжэ газетын зааһан[...] энэ туһаламжын нэгэн [...] болбол гоминдановска заса[...] урьһаламжа үгэхэ ябадал [...] США-гай гүрэнэй секре[...] уялгые дүүргэжэ байһан [...] ба сэрэгэй министр Пат[...] болбол түлөөлэгшэдэй [...] гадаада хэрэгүүдэй ком[...] заседани дээрэ үгэ хэлэхэд[...] тадай правителствода сэрэг [...] һаламжа үзүүлхэ гэһэн ху[...] проектые һайшаахые ур[...] байна. Хитадта американск[...] рай газарай ба далайн „[...] тоото“ сэрэгүүд мүнөө үедэ [...] на гээшэ гэжэ мүн тэрэ за[...] дээрэ Паттерсон мэдэрһэн [...] Хитадай хэблэлэй мэдээсэл[...] ёһоор США болбол миллион [...] гоминдановска армиие һ[...] ябадалда хабаадалсаха [...] байна.

Эдэ бүхы ябадалнуудай у[...] Хитадай ба США-гай оло[...] зүгһөө эсэргүүсэлтэнүүд [...] гүй үнгэржэ шадахагүй [...] Шанхайда 100 мянган хүнэй [...] монстраци болобо. Энэ [...] страцида хабаадагшад „Хитадта гражданска дайе [...] жэргэн дүлэтүүлжэ [...] хүнүүдые дэмжэглэхэ [...] һаа бэеэ бариит“ гэһэн гүйл[...] гаар американска арадта ха[...] байна. Мүн Калган дээрэ, [...] ба Чахар провинцинуудта [...] тоото хүнүүдэй митингнүү[...] демонстрацинууд болоһон [...] юм. Мүн американска оло[...] нууд болбол Хитадта США [...] ябуулжа байгаа политикад[...] гүүсэжэ байнад. „Дайнай [...] һэн хойно манай далайн [...] ба американска флодой Х[...] эльгээгдэһэниие харахадаа [...] дуран гутана гэжэ түлөө[...] дэй палатын член Мэнофиль[...] цүүлбэ—Энэ ябадал болбо[...] най зорилгонуудай талаар [...] зобори гаргана“.

„Бодото байдал дээрэһээ [...] хада, американска һан, зэр[...] сэгүүд ба зэбсэгтэ хүсэн[...] нюуса дай хэжэ байгаа го[...] ниие хангахтаяа, зэбсэгжүү[...] ба туһалхаяа болин сасуунь [...] тадтахи гражданска дайн [...] хэнь элитэ байна“. Иигэжэ [...] дурнада демократическа пол[...] ябуулха комисси“ гэжэ аме[...] ска бюлетэнь бэшэбэ.

П. РЫСА[...]

Американска национальна гэгээрэлэй ассоциациин съезд

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 6. (ТАСС). Ассошиэйтэд пресс агентствын корреспондентын Буффалоһаа (Нью-Йоркын штат) мэдээсэһэнэй ёһоор, гэгээрэлэй «Национальна-ассоциаци» гэжэ консервативна багшанарай организациин жэл бүхэндэ болодог с"езд дээрэ энэ ассоциациин хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн болохо доктор Макдональд гэгшэ мэдүүлхэдээ, абтаһан мэдээнэй ёһоор Советскэ Союз дотор гэгээрэлэй хэрэглэлдэ СССР-эй бүхы национальна оролгын 20 процентые гаргадаг байхадань Холбоото Штадууд болбол энэ зорилгодо национальна олзын 2 процент хүрэхэгүйе гаргашалдаг байна гэжэ хэлэбэ. Һарын хүлһэнэй бага байһан ушар хадаа США-гай олон багшанарые өөрынгөө мэргэжэлһээ арсаха ябадалые баалана гэжэ Макдональд онсолон тэмдэглэбэ.

Тэрэшэлэн гэгээрэлэй национальна ассоциациин секретарь профессор Дживенс гэгшэ с"езд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, томо болоһон 10 миллион американецууд гүйсэд һуралсалые абаагүй ба бодото дээрээ тэдэнэр үзэг бэшэг мэдэхэгүй байна гэжэ мэдүүлбэ. Гэгээрэлэй хэрэглэлдэ ассигнованиие дээшэлүүлхэ гэжэ правительствые тэрэ уряалһан байна.

Генерал лейтенант Клей гэгшэ 27 хүртэр наһанай бухы гитлеровецүүдые „хүлисэбэ“

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 4. (ТАСС). Юнайтед пресс агентствын корреспондентын Штутгартһаа мэдээсэнэй ёһоор, Германида американска эзэмдэлгын сэрэгүүдэй командалагшын орлогшо генерал-лейтенант Клей гэгшэ сэрэгэй гэмтэ ябадал хэһэнэй түлөө гэмнэгдэгшэдһээ бэшэ „27 хүртэрхи наһанай бухы нацистнуудые хүлисэбэ„, тэдэнэй тоо 1 миллион хүн болоно гэжэ багсаагдана. Берлинһээ абтаһан мэдээсэл болбол Клей эзэмдэлгын бусад гүрэнүүдтэй консультировалангүй ажалаа хэжэ заана.

Германиие эзэмдэл[...] Американска зоно[...] томо аэродромые шэнэдхэн байгуул[...] байна

ЛОНДОН, июлиин 5. (Т[...] Германидахи английска инф[...] ционно албанай мэдээсэлдэ т[...] барижа Рейтер агентствын [...] жуулхань хадаа, Германие [...] дэлгын американска зоно б[...] франкфуртын оршондо [...] Рейн-Майн гэжэ Баруун Ев[...] дохи хамагай томо аэродром [...] лайн саадахи агаарай линит[...] европейскэ центральна тран[...] аэродром болгогдожо байна. [...] най хүдэлмэриие немецкэ [...] гын фирмэнүүд ябуулна, т[...] 1949 ондо энээниие дүүргэ[...] той.

Хариусалгата редактор Ц. Д. ДАМДИНЖА[...]

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС. Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора—23; ответ секретаря—3-23; отделов: партийной и комсомольской [...] сельского хозяйства—3-23 (2 зв): культуры и быта, промышленности и транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв.); объявлений—2-54 (2 зв.)

Н—00656. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж [...]